MENSA

číslo 1/2019

ROZHOVOR: David Navara

Šachy, člověk a duše

Škola a nadání

Recenze: Prostě Hawking!

Vážení členové Mensy,

ještě jsme si pořádně nezvykli psát devítku na konci letopočtu a mnozí z nás se stále ještě drží svých novoročních předsevzetí. Doufám, že mezi novoročními předsevzetími mnohých z vás je i snaha o větší zapojení se do života Mensy. Takovým předsevzetím budu rád držet všechny své palce.

Nástup letopočtu s lichou číslicí na konci vždy znamená blížící se volby do vrcholných orgánů Mensy. Doufám, že valná většina z vás najde alespoň trochu času na seznámení se s navrženými kandidáty a pár minut na volbu svých favoritů. Na projevu vaší vůle záleží, jaká Mensa v budoucnu bude – pojďme si ji udělat ještě lepší a krásnější.

Nezávisle na volbách ale dobře fungující mensovní soukolí už teď mění plány ve skutečnost, a nám se tak plní kalendáře zajímavými příležitostmi k otevření nových obzorů či k setkávání se. I letošní rok bude nabitý přednáškami, exkurzemi, večery nad deskovkami, setkáními místních skupin a celou řadou dalších akcí. Nejméně dvakrát budeme mít příležitost potkat se na celostátním setkání nebo společně vyrazit na zahraniční zájezd. Pokud vám nějaká akce v nabídce chybí, vezměte věci do vlastních rukou – nic vám nebrání ji pro sebe a ostatní uspořádat. Nevíte jak? Přijďte nabrat zkušenosti na svou místní skupinu, nebo se rovnou zapojte do přípravy nějaké již naplánované akce. Dobrou příležitostí je například rozšířit tým organizátorů EMAG 2020 – příprava celoevropského mensovního setkání je rozhodně zkušenost, která stojí za to.

Těším se na setkání s vámi a přeji vám všem i Mense úspěšný rok.

Martin Sedláček
martin.sedlacek@mensa.cz
+420 602 392 662

Tiráž

Časopis Mensy ČR – Mensa – je dvouměsíčník. Číslo **1/2019** (únor-březen), ročník XXVII, vychází 10. 2. 2019 v nákladu 6 200 výtisků. **Uzávěrka dubnového čísla je 3. března 2019.**

Časopis připravuje redakce časopisu Mensa, za zveřejnění nebo nezveřejnění příspěvků odpovídají vedoucí jednotlivých rubrik, za sestavení časopisu šéfredaktor. **Příspěvky, připomínky a dotazy prosím zasílejte na adresu redakce@mensa.cz**. Redakce si vyhrazuje právo články v případě potřeby upravit nebo zkrátit.

Články v časopise představují díla, názory, myšlenky nebo nabídky jednotlivých autorů a nemusejí vyjadřovat postoje jiných mensanů ani orgánů Mensy ČR, není-li výslovně uvedeno jinak. Obsah tohoto časopisu může být volně přebírán všemi ostatními publikacemi Mensy za předpokladu uvedení zdroje, není-li výslovně uvedeno jinak. Obsah publikovaný na **casopis.mensa.cz** je šířen pod licencí Creative Commons.

Aktuální číslo časopisu je k dispozici v elektronické podobě na webu www.mensa.cz. Archiv všech čísel, včetně časopisů Mensy International, naleznete na intranetu Mensy **intranet.mensa.cz**. Časopis je zasílán všem členům Mensy ČR, nečlenové si jej mohou předplatit za 250 Kč ročně. Změny adresy a dotazy na předplatné prosím zasílejte na adresu **sekretarka@mensa.cz**.

Vydavatel: Mensa ČR, Španielova 1111, 163 00 Praha 6; **Tisk:** Typos, tiskařské závody, s. r. o., Podnikatelská 1160/14, 320 53 Plzeň; **ISSN** 1211-8877; Evidence periodického tisku MK ČR E 22252; © Mensa České republiky, 2018; Printed in the Czech Republic.

Na tomto čísle se podíleli: Ladislav Adamec, Julie Beranová, Iva Berčíková, Michal Blümel, Tereza Cim, Miloslav Feltl, Lenka Filová, Tomáš Flídr, Ladislav Frankl, Marta Frydrychová, Fay Frydrýnová, Dušan Fürst, Marek Havlíček, Věra Hellerová, Petra Holubová, Pavla Janovská, Čestmír Kalus, Hana Kalusová, Zuzana Kořínková, Hana Kotinová, Vladimír Kutálek, Vlaďka Laštůvková, Igor Majzlan, Petr Mazal, Jitka Nováková, Zuzana Poláková, Zdeněk Pytela, Lucie Roškotová, Martin Sedláček, Lenka Scheuflerová, Jiří M. Skuhra, Marek Sonnevend, Michaela Stehlíková, Růžena Šenoldová, Zuzana Šimková, Zuzana Šimůnková, Jiří Šmach, Lenka Šnajdrová, Petr Štěpán, Vít Švachouček, Jana Tillová, Eva Marie Tobiášová, Jana Tomaštíková, Adéla Vicherková, Pavel Vlašánek, Jiřina Vlková, Stanislav Wolf, Anetka Zelníčková a další.

Foto na obálce: Lenka Scheuflerová

| 2-3 |
Slovo předsedy
Editorial

| 4 |
Krátce z Rady Mensy
Valné hromady místních skupin

| 5 |
Volby 2019
Logická olympiáda 2019

| 6 |
Poukazy na testování zdarma

| 7 |
Čestné uznání 2019

| 8 |
Rozhovor: David Navara – Šachy, člověk a duše

| 12 |
Mensa a inteligence v médiích

| 13 |
Vítáme nové členy!

| 14 |
Kalendář a pozvánky

| 17 |
Reakce na akce

Vážení čtenáři,

vítám vás u dalšího čísla časopisu Mensa.

Začtěte se do zápisu z prvního letošního zasedání Rady (abyste byli v obraze jakožto uvědomělí členové), prozkoumejte harmonogram voleb do orgánů Mensy (abyste věděli, kdy přesně nastane ten kýžený okamžik, kdy budete moci svým hlasem podpořit své favority), zaznamenejte pozvánky na valné hromady čtyř místních skupin (voleb si letos zkrátka bohatě užijeme na více úrovních) či informace o udílení Čestného uznání v roce 2019 (zapřemýšlejte, koho letos nominovat) a připomeňte si možnost i letos získat poukaz na testování IQ zdarma (už jste si ho na intranetu vyzvedli?). Čekají vás samozřejmě i pozvánky na připravované akce a reakce na akce realizované.

Rozhovor se šachistou Davidem Navarou určitě stojí za pozornost – kromě spousty zajímavých informací o šachu a o kariéře šachisty se v něm dozvíte i to, jestli Davida některý z mensanů dokázal porazit během exhibiční partie při setkání se SIG Manager (nebo jestli mu alespoň dal trochu zabrat).

Tentokrát je časopis plný i obsahu o nadaných dětech nebo pro ně. Ze standardních částí jsou to rubrika Děti dětem a Babystřílna – v ní kromě úloh od Stanislava Wolfa tentokrát najdete i úlohu vytvořenou z obrázku od členky Dětské Mensy. Pokud vás zajímá fyzika, mrkněte se na recenzi knihy Prostě Hawking!. A propást byste určitě neměli článek Škola a nadání (kde si můžete počíst o osobní zkušenosti nadaného dítěte se školstvím) nebo pokračování sloupku Jak je důležité míti filipa (kde zjistíte, proč je kočka bíložravec).

Pro milovníky literatury (a citátů vytržených z kontextu) máme novou maličkou rubriku Hod knižní perlou – pozor, u některých jedinců probouzí chuť okamžitě popadnout knížku a nechat vše ostatní plavat. A jestli vás snad ani to neuspokojí, podívejte se alespoň na Drobné zajímavosti a zjistěte, proč mají vombati hranaté bobky.

Přeji příjemné počtení.

Zuzana Kořínková
zuzana.korinkova@mensa.cz
+420 776 288 979

Obsah

| 21 |
Kluby nadaných dětí

| 24 |
Škola a nadání

| 25 |
Stipendia pro nadané české studenty

| 26 |
Recenze: Prostě Hawking!

| 28 |
Mensa World Journal

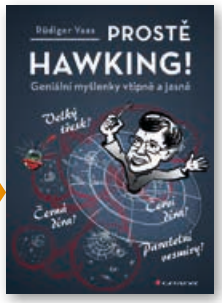

| 30 |
Sebeovládání šimpanzů

| 31 |
Jak je důležité míti filipa: Čtením k VĚDĚní

| 32 |
Hod knižní perlou

| 33 |
SIG Literární tvorba

| 34 |
Děti dětem

| 35 |
Babystřílna

| 36 |
Logická hra Edge Man

| 37 |
Bystřílna

| 38 |
Řádková inzerce

| 39 |
Adresář

Krátce z Rady Mensy

Petr Mazal

První letošní zasedání Rady Mensy proběhlo již 5. ledna v Brně. Vyslechli jsme informace o aktivitách SIGu Junior, o situaci na Mensa gymnáziu, dalším z témat byly národní nominace kandidátů do letošních voleb do Mensy International. Bylo vyhlášeno tradiční Čestné uznání, koordinaci aktivit, které jsou s ním spojené, opět zajišťuje Zuzana Šimková. Byl schválen seznam mensovních testujících pro rok 2019, novou testující se stává Petra Pavelková. Po úspěšném zavedení nových testů IQ pro děti a mládež chceme pokračovat dál – proběhne první analýza požadavků pro tvorbu nového testu pro dospělé. V rámci výhod pro členy Mensy ČR se bude rozjíždět projekt zvýhodněných mobilních tarifů. Jiří Rak nás v dalších bodech jednání informoval o stavu zpracování účetnictví, o předběžných výsledcích hospodaření naší organizace za rok 2018 a o návrhu rozpočtu. Místem konání letošní Valné hromady byla stanovena Praha. Začaly i přípravy na EMAG 2020, na jednání Rady navazovala první schůzka zárodku EMAG týmu.

foto: Pavel Terber

Další jednání RM se uskuteční 24. 3. 2019 od 10:00 hodin v Praze.

Zápisy ze zasedání Rady Mensy ČR

a další důležité dokumenty naleznete na

intranet.mensa.cz

pod záložkou

Dokumenty Mensy – Zápisy z RM

Valná hromada MS Plzeň 4. dubna 2019

Věra Hellerová

MS Plzeň Vás srdečně zve na valnou hromadu místní skupiny, která se bude konat v dubnovém termínu pravidelné schůzky, tedy ve čtvrtek 4. dubna 2019 od 18:00 hodin v restauraci U Ševců. Kromě voleb bude schůzka probíhat jako obvykle, můžete se tedy těšit také na zábavu, jídlo i hry.

Valná hromada MS Olomouc 2019

Dušan Fürst

Dva roky a s nimi i volební období dosavadních funkcionářů naší místní skupiny se chýlí ke konci. Valná hromada MS Olomouc 2019 s novými volbami se bude konat v salonku restaurace U Fleka, Palackého 25, Olomouc dne 14. 05. 2019. Do té doby budou probíhat jednání veřejná i kuloární o budoucím obsazení funkcí v čele MS.

Po volbách bude následovat povídání, hry a diskuse o tématech, která „zajímají zúčastněné strany“.

Setkání a valná hromada MS Ostrava

Jiří Šmach

V úterý 2. dubna od 19.00 hodin v Čajovně u Sýkorova mostu se sejdeme k obvyklému hraní deskových her, popíjení čaje, plánování akcí a povídání. Místní skupina Ostrava vás v tomtéž termínu dále také srdečně zve na svou valnou hromadu, která proběhne právě během pravidelné schůzky MS.

Valná hromada MS Zlín

Michal Blümel

Rád bych pozval všechny mensany kraje Zlínského, aby se dostavili první dubnový čtvrteční večer do kavárny Gulliver na valnou hromadu místní skupiny. Podrobnosti a přihlášku naleznete na stránkách místní skupiny: zlin.mensa.cz

Přijďte rozhodnout o směřování skupiny v dalších dvou letech. Zváni jsou samozřejmě všichni mensané se zájmem o zlínskou skupinu.

foto: Stanislav Wolf

Volby 2019 – Harmonogram voleb

Volební komise

prosinec 2018	vyhlášení voleb a výzva k navrhování kandidátů
28. 1. 2019	uzávěrka navrhování kandidátů
11. 2. 2019	uzávěrka zasílání souhlasů s kandidaturou
18. 2. 2019	uzávěrka zasílání volebních proslovů
21. 2. 2019	uveřejnění jmen kandidátů na webu
duben 2019	zveřejnění volebních proslovů v časopise
25. 4. 2019	poslední termín pro změnu e-mailové adresy v profilu v intranetu
26. 4. 2019*	rozhodný den pro získání seznamu e-mailových adres voličů
27. 4. – 3. 5. 2019*	rozesílání unikátních voličských kódů na e-mailové adresy voličů
4. 5. – 25. 5. 2019*	přijímání žádostí o opětovné zaslání voličských kódů
4. 5. – 29. 5. 2019*	dodatečné odesílání voličských kódů
do 31. 5. 2019	přijímání korespondenčních a elektronických hlasů
8. 6. 2019	hlasování na Valné hromadě a vyhlášení výsledků

* Týká se pouze odesílání hlasů předem elektronicky. Pokud budete chtít využít této možnosti, zkontrolujte si platnost své e-mailové adresy v intranetovém profilu (goo.gl/bMzEED)!

LOGICKÁ 2019 OLYMPIÁDA

Zuzana Poláková

V roce 2019 proběhne už 12. ročník Logické olympiády, soutěže pro děti a studenty od mateřských až po střední školy.

Harmonogram 2019

1. srpna – 30. září	registrace
1. – 7. října	základní kolo A
8. – 14. října	základní kolo B
15. – 21. října	základní kolo C
22. – 28. října	základní kolo MŠ+A1+A2
1. listopad	krajská kola
11. listopad	okresní kola MŠ
25. listopad	finále

Tým

Velmi mě těší, že hlavní tým soutěže zůstává stále stejný:

Zuzana Poláková – koordinátor
Petr Mazal – koordinátor krajánků a IT
Martin Sedláček – IT a úlohy
Eva Sedláčková – úlohy
Tomáš Blumenstein – finále
Hana Kalusová – ekonomika
Petra Mazalová – vyúčtování

foto: Jana Unruhová

Tvorba úloh

Rádi přivítáme do týmu zájemce o tvorbu logických úloh a grafiky. Zájemce o pomoc také vyzývám k odběru zpráv z konference SIGu Logická olympiáda, kam budou posílány další informace. I v letošním roce budeme pokračovat v tradici víkendových akcí na tvorbu a testování logických úloh spojených s posezením u domácích palačinek či s grilováním. Pokud máte zájem o zapojení se do týmu tvůrců úloh, prosím ozvěte se Evě Sedláčkové na eva.sedlackova@mensa.cz. Rádi vás případně pozveme během března na palačinky v Praze, kde noví dobrovolníci dostanou všechny potřebné informace. Přesný termín najdete během února vypsaný v kalendáři akcí.

Získejte zdarma poukaz na testování IQ

Zuzana Poláková,

Jako člen Mensy ČR můžete zdarma získat jeden poukaz na testování IQ. Stačí zaplatit členské příspěvky do konce února 2019.

Je to výjimečná možnost, jak využít výhody svého členství a obdarovat svého partnera, kamaráda, rodiče, dítě, kolegu nebo třeba šéfa. Poukaz je platný na jeden test dospělého, studenta či dítěte od 5 let.

Jak poukaz získáte

Vaše platba členských příspěvků dorazí na účet Mensy do 28. 2. 2019. Poté, co obdržíte od Mensy potvrzení o platbě, přihlásíte se do intranetu (u rodinných členství jednotlivě na každého člena) a v levém sloupci MENU > Členové > Výhody přejdete na stránku, kde zadáte jméno a příjmení obdarovaného a e-mail, na který systém pošle slevový kód. Je na vás, zda kód necháte zaslat rovnou obdarovanému, nebo jej pošlete sobě a předáte osobně.

POZOR, tuto aktivaci je nutné provést nejpozději do 31. března 2019.

Jak poukaz použít

Obdarovaný si nejprve vybere termín testování IQ na adrese *www.mensa.cz/testovani-iq*, na stejném místě se přihlásí a v přihlášce uvede slevový kód. Více informací o testování na *www.mensa.cz/testovani-iq*.

Na testování je třeba jít nejpozději do 31. prosince 2019.

Jak se přihlásit do intranetu

K přihlášení do intranetu slouží vaše členské číslo (uvedené na členském průkazu či v potvrzení o platbě příspěvku) a heslo. Pokud neznáte heslo, požádejte o něj na stránce *goo.gl/r2PCHL* a heslo vám následně přijde na e-mailovou adresu, kterou máte v intranetu zadanou.

Ještě jste příspěvek nezaplatili?

Termín splatnosti členských příspěvků je nejpozději 28. února 2019.

Výše ročních členských příspěvků zůstává stejná jako minulý rok:

300 Kč	snížený členský příspěvek pro členy Dětské Mensy, studenty do 26 let a seniory; zahrnuje předplatné časopisu
450 Kč	dva sourozenci do 26 let; zahrnuje předplatné časopisu
600 Kč	základní členský příspěvek pro dospělého; zahrnuje předplatné časopisu
750 Kč	dospělý + dítě/student do 26 let; zahrnuje předplatné jednoho časopisu
800 Kč	rodinný členský příspěvek (určený pro členy v přímé příbuzenské linii, sourozence a manžele, popř. registrované partnery, kteří bydlí na stejné adrese); zahrnuje předplatné jednoho časopisu
5 000 Kč	zlaté roční členství

Součástí každého členského příspěvku je jedno předplatné časopisu Mensa. Je možné explicitně požádat o nezasílání tištěného časopisu, na výši členského příspěvku to však nemá vliv.

Rada Mensy nově schválila **administrativní poplatek ve výši 100 Kč za pozdní úhradu** členských příspěvků u stávajících členů (tj. u plateb příspěvku na rok 2019, které přijdou na účet Mensy od 1. 3. do 31. 12. 2019).

Platební údaje:

Číslo účtu: 5500450000/4000; **Variabilní symbol (VS):** vaše členské číslo

Další možností je uhradit členský příspěvek v hotovosti na akci Mensy, složenkou anebo platební kartou po přihlášení se do intranetu. Z platby kartou ovšem Mensa ČR platí relativně vysoký transakční poplatek, použijte tedy prosím tuto možnost pouze v případě, že nemůžete platit převodem na účet.

Již nechcete být členem?

Mrzelo by nás, pokud byste se rozhodli své členství ukončit. Pokud jste o tom ovšem pevně přesvědčeni, prosím, nejpozději do 28. února 2019 písemně požádejte o ukončení členství na adrese sekretarka@mensa.cz. Budeme rádi, když uvedete důvod, který vás k tomuto rozhodnutí vede. Pokud byste se v budoucnu rozhodli takto řádně ukončené členství obnovit, je to velmi snadné, váš test stále platí. Kdykoliv později stačí pouze zaplatit členský příspěvek na aktuální rok a stanete se opět členy. V případě neukončení vašeho členství a nezaplacení členského příspěvku budete nadále považováni za členy se všemi výhodami až do konce roku 2019. Členem přestanete být automaticky až 31. 12. 2019, kdy dojde k zániku všech členských výhod včetně zamezení přístupu do intranetu a zrušení e-mailové adresy v doméně mensa.cz, včetně smazání všech uložených zpráv. Pokud byste však chtěli takto „automaticky“ zaniklé členství v budoucnu obnovit, bude Mensa požadovat kromě členského příspěvku na aktuální rok také jednorázový obnovovací poplatek ve výši neuhrazeného členského příspěvku za rok 2019.

Veškeré Vaše dotazy ráda zodpoví Zuzana Poláková na sekretarka@mensa.cz.

Udělování Čestného uznání pro rok 2019

Zuzana Šimková, koordinátorka projektu

foto: Pavel Terber

Vážené členky, vážení členové,

i v tomto roce bude jednou z mensovních aktivit udělování Čestného uznání a uskuteční se již desátý ročník předávání této mensovní ceny osobnostem z různých oblastí společenského života, vědy či kultury. To, která osobnost získala nejvíce hlasů, a tedy bude držitelem tohoto ocenění na rok 2019, se dozvíme na valné hromadě Mensy ČR.

Stejně jako v uplynulých ročnících vás v průběhu února oslovím e-mailem s výzvou k zasílání nominací osobností, o kterých si myslíte, že by jim Mensa ČR mohla udělit Čestné uznání. Součástí nominace by mělo být zdůvodnění, proč navrhujete ocenit právě tu kterou osobnost, případně i profil této osobnosti nebo další informace o ní (zejména v případě osobností, které nejsou veřejně známé).

V pravidlech je uvedeno: „Na základě výběru a hlasování členů společnost Mensa České republiky udělí Čestné uznání osobnosti s českým státním občanstvím / narozené v Čechách / trvale žijící v Čechách, která se významnou měrou zasloužila o intelektuální přínos a/nebo šíření dobrého jména České republiky ve světě. Jedná se zejména o osobnosti, jejichž význam pro společnost je natolik výrazný, že vylučuje jakoukoliv pochybnost o jejich vysoké inteligenci."

Jedním z cílů Mensy je zkoumat a rozvíjet lidskou inteligenci ve prospěch lidstva. Měli bychom tedy vyhledávat pozoruhodné duševní počiny, skvělá celoživotní díla anebo jednotlivé převratné myšlenky v jakékoliv oblasti lidské činnosti, upozorňovat na ně a veřejně je oceňovat. O naplnění tohoto cíle se budeme snažit i v 10. ročníku Čestného uznání, který právě připravujeme.

V uplynulých letech nám tato mensovní aktivita přinesla řadu zajímavých setkání s osobnostmi, které Mensa ocenila diplomy anebo pamětním listem: **RNDr. Jiří Grygar, CSc.** – astrofyzik, **prof. RNDr. Helena Illnerová, DrSc.** – fyzioložka a biochemička, bývalá předsedkyně Akademie věd České republiky, **MUDr. Karel Nešpor, CSc.** – český psychiatr zabývající se prevencí a léčbou návykových nemocí a také studiem a využíváním smíchu, **doc. RNDr. Luboš Perek, DrSc.** – doyen českých astronomů, **RNDr. Václav Cílek, CSc.** – český geolog, klimatolog, spisovatel, filozof, překladatel taoistických a zenových textů a popularizátor vědy, pan **Milan Halousek**, předseda Astronautické sekce České astronomické společnosti a další osobnosti.

Minulý rok přijal naše pozvání na Valnou hromadu v Ledči nad Sázavou **prof. MUDr. Jan Pirk, DrSc.** – významný český kardiochirurg, přednosta Kardiocentra IKEMu. Bylo nám velkou ctí setkat se s panem profesorem osobně a bereme si příklad z jeho píle, disciplíny a skromného, rovného a přátelského vystupování prostého namyšlenosti a manýrů.

Oceněným osobnostem, které se na Valnou hromadu dostavit nemohou, předáváme diplomy v náhradních termínech – ještě před letními prázdninami jsme měli možnost předat diplom a zatleskat paní **doktorce Jiřině Šiklové**, české sociologze a publicistce. Pozvání a diplom z rukou předsedy Mensy ČR Martina Sedláčka přijal i pan **profesor PhDr. Miroslav Verner, DrSc.** – významný český archeolog a egyptolog, který se specializuje na archeologii doby stavitelů pyramid, zejména v období 5. dynastie.

Stejně jako v již uplynulých ročnících – těším se na další nominace pozoruhodných osobností, na reakce od vás, na to, že se mnoho z vás zapojí do zasílání nominací i do intranetového hlasování. Těším se na další ročník udělování Čestného uznání, protože je ještě mnoho výjimečných myšlenek, prací z různých kulturních a společenských oblastí, duševních produktů a přínosů, které bychom my, mensané, mohli ocenit.

Na realizaci Čestného uznání se podílejí Jiřina Vlková, Tomáš Kubeš a Čestmír Kalus, děkuji jim tímto za účinnou spolupráci.

Popis ocenění, průběh aktivity, pravidla a časový harmonogram naleznete na webu Mensy www.mensa.cz/mensa/cestne-uznani.

foto: Lenka Scheuflerová

foto: Pavel Terber

INZERCE

Provoz internetových služeb pro Mensu ČR a její členy

zajišťuje společnost **PoweredBy, spol. s r. o.**

Informujte se na e-mailu
info@poweredby.cz,
jak můžeme pomoci i Vám.
Tel.: +420 775 25 96 33

ŠACHY

Stanislav Wolf

ČLOVĚK A DUŠE

SIG Manager

David Navara

je nejlepší český šachista patřící do světové špičky. Ve 14 letech získal titul mezinárodního mistra, velmistrem se stal šest dní před svými 17. narozeninami. V roce 2005 remizoval s Anatolijem Karpovem, v roce 2006 s Borisem Gelfandem. Na prestižním turnaji ve Wijku aan Zee 2007 přezdívaném šachový Wimbledon se mu podařilo zvítězit nad pozdějším mistrem světa Magnusem Carlsenem. V roce 2017 porazil bývalého mistra světa Garriho Kasparova. David má rád například filozofické a sociologické knihy a má velký smysl pro fair play.

Tentokráte jsme si do SIGu Manager pozvali velmistra šachu pana Davida Navaru, který se s námi podělil o zajímavosti ze svého profesního života, pověděl nám o přípravách, strategiích a zkušenostech z velkých turnajů a setkání se světovými osobnostmi, ale také své názory na společnost a duši člověka.

David a šachy

Davide, jak by ses krátce popsal? Jaký jsi v základu člověk?

Přemýšlivý, ale také impulsivní. V něčem možná připomínám roztržité profesory z anekdot.

Tvůj titul zní „šachový velmistr“. Co to přesně znamená?

K dosažení velmistrovského titulu hráč musí splnit určité podmínky. Dříve bylo na světě asi 100 velmistrů, dnes jich je mnohonásobně více. Devalvaci titulů ale můžeme pozorovat i v nešachovém prostředí.

V kolika letech jsi začal hrát šachy a za jak dlouho jsi se vypracoval mezi světovou špičku.

Pravidla jsem se naučil v šesti letech, první turnaj jsem hrál v sedmi, do světové špičky jsem se dostal v jednadvaceti.

Jaký je dnes tvůj vztah k šachům? Nakolik je vnímáš jako vášeň a na kolik jsou pro tebe zdrojem příjmů?

Šachy jsou pro mne povoláním, koníčkem i možností seberealizace.

Jednou jsi se zmínil, že, cituji: „Tím, že hraji šachy, také vytvářím hodnoty, i když srozumitelné jen užšímu okruhu lidí,“ Které hodnoty jsi měl na mysli. Můžeš být prosím konkrétní?

Většina mých turnajových partií se dostává do databází a mohou si je přehrávat lidé na celém světě. Díky uchovaným zápisům si můžeme přehrávat partie z minulých staletí, přičemž některé z nich jsou skutečnými uměleckými díly.

Co považuješ ty osobně za svůj dosavadní největší úspěch na poli šachu?

Dosáhl jsem mnoha obtížně srovnatelných úspěchů, ale asi nejvíce si cením své zlaté medaile na druhé šachovnici na šachové olympiádě v Istanbulu roku 2012. Nezní to moc srozumitelně, že? Šachová olympiáda je největší šachová soutěž reprezentačních družstev a za Českou republiku tehdy nejvyšší šachovnici hájil Viktor Láznička. Já jsem tenkrát dosáhl druhého nejlepšího výsledku ze všech soutěžících.

Jsou podle tebe šachy spíše věda, sport nebo umění?

Od všeho něco a zároveň ještě hra. Ale v současné době jsou šachy vnímány především jako sport, což je spojeno s rostoucím důrazem na úspěch. Šachy na jedné straně nejsou „pravý sport“, v jiném ohledu zase jsou více než jen sport.

Svět šachu

Pojďme se teď podívat na svět šachu obecněji. Šachy jsou celosvětově jednou z nejznámějších a nejhranějších her. Již dlouho. Proč jsou stále populární? Co je dělá tak sympatickou a příjemnou hrou?

Pravidla nejsou třeba tak jednoduchá jako u hry GO, ale ani příliš složitá. Máme desku 8x8 polí, šest druhů figurek, člověk se poměrně rychle naučí, jak která tahá. Ale přitom díky tomu, že se každá figura pohybuje jinak, vzniká značná různorodost a téměř nevyčerpatelné množství idejí. Moderní podoba šachu vznikla v 15. století v jižní Evropě úpravou perské šachové hry šatrandž, následníka staré indické hry čaturanga, od té doby se pravidla měnila jen minimálně. V běžných databázích je okolo deseti milionů partií, ale přesto v šachu neustále objevujeme něco nového. Jsem velmistr, hraji šachy už 27 let, ale přitom nadále narážím na pozice, kde je na šachovnici pár figur a je skutečně nad čím přemýšlet. Takže šachy mají jednoduchá pravidla, a přesto jsou neuvěřitelně složité.

Krakov 4. 1.2004

foto: Tomasz Tokarski, Wikimedia Commons

V čem spočívá rozdíl mezi začínajícím a prvotřídním šachistou? Tedy kromě nasbíraných zkušeností.

Mnozí si myslí, že zkušený šachista počítá varianty daleko lépe nebo že si pamatuje mnohem více. Podle mne ale spočívá hlavní rozdíl v tom, že znalec už při prvním pohledu na neznámou šachovou pozici vidí mnohem více než laik. Aby to bylo srozumitelnější, uvedu přirovnání. Když já jako naprostý laik přijdu k obrazu, uvidím tam nějakou krajinu a když se budu dívat déle, možná si všimnu ještě nějakých detailů. Ale znalec pochopí, ke kterému stylu ten obraz patří, někdy dokáže určit, kdo ho maloval. Pochopí kontext díla a všimne si, co autor chtěl zdůraznit. Už na první pohled toho zaznamená daleko více, než já za delší dobu. Šachový mistr je na tom podobně. Jeho první pohled není neomylný, ale dává mu oproti ostatním velkou výhodu. Aby si hráč podobnou schopnost vytrénoval, potřebuje mít talent, zkušenosti i schopnost je zpracovat.

Co je klíčem k šachovému úspěchu?

Řekl bych talent, pracovitost, dobré zázemí, cílevědomost, dobrá fyzická kondice a někdy i štěstí v klíčových momentech kariéry.

Patří zde například i kreativita a imaginace?

Patří sem i kreativita a fantazie, ale v nadměrné míře mohou výsledky naopak zhoršit. Spíše je třeba pracovat na sobě, nacházet chyby ve vlastní hře a následně je odstraňovat. To znamená, že když vidím, že hraji špatně koncovky, tak se jimi budu v přípravě více zabývat, abych v nich v budoucnosti dělal méně chyb.

Najdou se ve světě šachovnic i nějaké hráčky?

Šachistek je celkem dost, ale ve světové špičce jednoznačně převažují muži. Vrcholový šach je spojen s častým cestováním po turnajích. Je to tak trochu kočovný život a zdaleka ne všechny ženy sní o něčem podobném. Roli může hrát i to, že ženy nemají tolik příležitostí, v mnoha zemích se rodiče jen výjimečně snaží vychovat ze svých dcer silné šachistky. Je pravděpodobné, že žen ve světové špičce přibude.

foto: Andreas Kontokanis

Šachová olympiáda 2016, konaná ve městě Baku v Ázerbajdžánu

Jsou i nějaké velmistryně?

Ano, jsou. S těmi velmistryněmi je to složitější. Vedle titulu „velmistr“ (v angličtině „Grandmaster“), jehož mohou dosáhnout muži i ženy, existuje i snáze dosažitelný titul „Woman Grandmaster“, jenž je určen pouze pro ženy. Ten druhý se do češtiny překládá jako velmistryně, což někdy může být matoucí. Žen s titulem „Grandmaster“ je poměrně málo, některé důvody jsem nastínil výše.

Mohu být trochu politicky nekorektní? Věřím, že obě pohlaví jsou v průměru stejně inteligentní, ale konkrétně v šachu mívají mimořádné nadání častěji muži než ženy. Takových těch nepraktických roztržitých profesorů bývá víc mezi muži a často právě podobní lidé mívají nadání na šachy. Ve světové špičce se tento jev projevuje, ale jinde ne. Rozhodně z toho ale nevyvozuji, že by muži byli obecně inteligentnější než ženy. Šachy nejsou zdaleka všechno.

Jak moc ovlivňuje psychika hráče šachovou partii?

Někdy celkem dost. Zrovna já patřím mezi psychicky méně stabilní hráče. U některých jiných to je ještě výraznější. Například ukrajinský velmistr Vasyl Ivančuk je geniální šachista a jeden z nejvýraznějších hráčů posledních třiceti let, ale kvůli nevyrovnaným výkonům se nestal mistrem světa v klasickém šachu.

Využívají šachisté, stejně jako vrcholoví sportovci, psychologa za účelem zlepšení výkonu? Případně máš i ty takového specialistu?

Příležitostně se setkávám s PhDr. Marianem Jelínkem. To je známý sportovní psycholog, který spolupracoval s mnoha slavnými sportovci, mimo jiné s Jaromírem Jágrem a s Karolínou Plíškovou. Spolupráci se podařilo domluvit díky iniciativě mezinárodního mistra Michala Konopky a našeho šachového svazu. Myslím, že mi ty příležitostné konzultace prospívají, i když bych z nich mohl vytěžit i více, kdybych byl cílevědomější. Sportovec ve své kariéře potřebuje především trénovat a pracovat na sobě. Psycholog za hráče tuto práci neodvede, ale může ho navést nějakým směrem, přijít na to, co dotyčnému chybí, čemu by se měl věnovat více a co by měl změnit. Díky tomu pak sportovec může překonávat překážky, jež ho dříve brzdily.

Přednáška a exhibiční partie pro SIG Manager

foto: Stanislav Wolf

Přednáška a exhibiční partie pro SIG Manager

foto: Stanislav Wolf

Šachy mezinárodní

Jsi součástí národního šachového týmu. Jakou pozici v něm zastáváš? Má nějaká specifika?

Nemá specifika. Většinou hraji za české družstvo na první šachovnici. Jsem uznávaný jako jednička, což zdaleka neznamená, že bych musel vyhrávat všechno. Mám dlouhodobě mírně lepší výsledky než česká dvojka a ještě o něco lepší výsledky než někteří další. Nemám v týmu nějakou dominantní pozici, jsem jeden z hráčů a výsledek každého z nás je pro úspěch družstva stejně důležitý.

Členové národního týmu, „táhnou za jeden provaz“ nebo hrají každý za sebe?

V reprezentačním družstvu máme velmi dobrou atmosféru. Míváme společná soustředění a při soutěžích si příležitostně pomáháme s přípravou na soupeře. Rozkoly mezi šachisty existují i u nás, ale projevují se spíše jinde než v rámci reprezentace.

Jak vzpomínáš na partii s bývalým mistrem světa Garrim Kasparovem v St. Louis v roce 2017?

Hrál jsem tam s ním tři partie, přičemž dvě skončily remízou a jednu jsem vyhrál. Právě ta proběhla českými médii. Zahájení jsem rozehrál slabě a stál jsem na prohru, ale podařilo se mi hru zkomplikovat a velmistr Kasparov v časové tísni přehlédl efektní úder, po němž se musel vzdát. Pochopitelně mne potěšilo, že jsem vyhrál nad legendárním šachistou, ale nepřeceňoval bych výsledek jedné partie. Třináctý mistr světa v současnosti hraje jen výjimečně a v turnaji se projevil jeho nedostatek praxe.

Čím to, že jsi v celkovém pořadí tohoto turnaje neskončil dobře? Přestože jsi tehdy porazil například i mistra světa v bleskovém šachu Rusa Sergeje Karjakina.

Tady je více důvodů. V prvé řadě soutěž byla mimořádně silně obsazena, účastnili se jen hráči světové špičky a já jsem mezi nimi byl jeden z nejslabších. Na turnaj jsem se nedostatečně připravil, protože jsem psal slíbené články do časopisů. Kvůli zrušenému letu jsem přiletěl jen s minimálním předstihem a vedle špičkových soupeřů jsem se musel potýkat i s významným časovým posunem a s nezvyklým tempem hry.

Za zmínku určitě stojí i tvé gesto v sibiřském Chanty-Mansijsku z roku 2011, kde jsi v boji o postup do dalšího kola Světového poháru nabídl soupeři Ukrajinci Mojsejenkovi remízu v partii, v níž jsi mu mohl dát za 3 tahy mat. O co tam šlo a proč jsi se takto zachoval?

V šachové partii platí pravidlo „dotknuto – hráno“. To znamená, že když se šachista dotkne nějaké figurky, tak by s ní měl táhnout. Ale pravidlo se nevztahuje na situace, kdy se hráč figury prokazatelně dotkne omylem. Přesné znění pravidel jsme neznali. Při provádění tahu jsem zavadil o jinou figuru, možná dokonce dříve, než jsem se dotkl té správné. Kdybych musel hrát tou nesprávnou, ztratil bych materiál a partii bych prohrál. Rozhodčí i soupeř mi povolili hrát tou, kterou jsem chtěl. Ale protože jsem nevěděl, zda to tak bylo v pořádku, nabídl jsem ve vyhrané pozici remízu, aby se o výsledku zápasu rozhodlo na šachovnici. A nakonec se mi v tie-breaku podařilo vyhrát. Když jsem tehdy nabízel remízu, vůbec mne nenapadlo, že vše může skončit udělením ceny fair play.

Příprava na hru

Kolik času denně věnuješ šachům?

Někdy je to hodina, jindy deset hodin, takže je obtížné uvést přesný údaj. Nejdéle se šachům věnuji na důležitých turnajích nebo při přípravě s kamarády. Velmi rád si čtu šachové knížky a časopisy, ale nevím, nakolik se tato činnost dá považovat za trénink. Přehrávání partií nepochybně je přípravou, ale u šachově historických článků nebo zpravodajství z turnajů to je věcí názoru.

A partie, které jsi odehrál v Mense, vnímáš také jako trénink?

Bleskové partie v rámci našeho setkání v Mense beru spíše jako exhibici. Pokud je to příprava, tak jen na mistrovství republiky v bleskovém šachu. Někteří soupeři hráli dost dobře, v určitých partiích jsem stál špatně, ale nakonec se mi se štěstím podařilo všechno vyhrát. Nejvíce mě potrápil junior David Barák, pak samozřejmě František Vrána, dále Jiří Řehůřek, s panem Břetislavem Eichlerem jsem mohl ztratit dvojtahově dámu, ale při tomto tempu se přehlédnutím nelze vyhnout. (pozn. pan Navara odehrál třináct partií za sebou s tempem dvě minuty proti pěti)

Trénuješ spíše za skutečnou šachovnicí nebo za monitorem?

Přiznám se, že na skutečné šachovnici moc netrénuji. Asi bych měl, protože je známé, že mozek se snáze učí ve spojení s pohybem, ať už jde třeba o sport, český pravopis, šachy nebo kreslení čínských znaků. Obvykle trénuji u počítače, dost času trávím nad šachovými časopisy a knížkami, leckdy s sebou vozím kapesní šachy. A často hraji.

Co obsahuje konkrétně tvoje příprava na mezinárodní turnaj? Je její součástí memorování, meditace nebo kupříkladu nějaká zvláštní strava?

Nějaké memorování ano. Meditaci se nevěnuji, ale snažím se dosáhnout zároveň klidu a vysokého soustředění, což není snadné. A ve chvíli, kdy mne partie nějak pohltí, se mi to leckdy daří. Na mé stravě není nic mimořádného.

Moje příprava na turnaj má v podstatě dvě fáze. Před turnajem se snažím zmírnit vlastní herní nedostatky nebo obohatit svůj repertoár zahájení, případně se udržuji v kondici

O výuce šachu

David Navara se v Mense zmínil například o učení šachu v minulosti a dnes a reflektoval tak změny v učení obecně. Ve 20. století se šachisté připravovali zejména na klasické šachovnici, byli odkázáni na vlastní analýzu situace (což dobře podněcovalo představivost a kreativitu) a manuální práci s figurami (což poskytovalo výhodu lepšího zapamatování). Proniknout do světa šachu bylo možné, ale informovanost byla složitější, a tak měli navrch převážně starší zkušení hráči. Situace v 21. století je jiná. Počítače usnadňují přístup k informacím o taktikách a strategiích a historii zajímavých šachových partií masám (což urychluje vznik mladší konkurence) a nabízejí podporu při analýze (což je dobře využitelná pomoc, která však nestimuluje paměť tak efektivně jako vlastní myšlenka a také může vést k lenosti).

řešením příkladů. Během turnaje, když už vím, s kým budu hrát, se snažím najít slabiny ve hře soupeřů a zapamatovat si nějaké varianty, které by se v partiích mohly vyskytnout, abych ze zahájení dosahoval výhodných pozic.

Kromě tvé duševní přípravy, je součástí i nějaká fyzická?

Nejsem líný na krok. Chodím rád a rychle, jak mnozí mohou potvrdit. Příležitostně běhám, ale jsem spíše sportovní antitalent a přiznám se, že výuka tělocviku na základní škole mi tento předmět i některé pohybové aktivity znechutila, což je škoda. Pro duševně pracující je užitečné věnovat se nějakému fyzickému sportu. Po napínavé partii se rád proběhnu, abych se odreagoval a nadto udělal něco pro zdraví.

Co děláš, když nehraješ šachy?

Všechno možné. Rád si čtu. Jinak trávím snad až příliš mnoho času u internetu. Zajímám se o cizí jazyky, ale v posledních letech jsem poněkud zlenivěl, takže si znalosti spíše jen udržuji. Zajímám se třeba o sociologii, ale v poslední době rovněž méně než dříve.

Šachy filozofické

Jaké je tvé vzdělání, který obor či obory jsi vystudoval? A jaké další tě například zajímají?

Vystudoval jsem logiku na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy, studium jsem ukončil s magisterským titulem. Jako jednooborový student logiky jsem si musel vybrat blok předmětů odjinud. Rozhodl jsem se tehdy pro sociologii. Ta nakonec tvořila zhruba čtvrtinu mého vysokoškolského učiva. Rok po završení studia logiky jsem složil zkoušky na navazující magisterské studium sociologie, ale kvůli nabitému turnajovému kalendáři jsem nakonec nenastoupil.

Říkám-li správně, jsi věřící křesťan. Jak jde dohromady víra a šachy?

Víra a šachy jdou dohromady dobře. Jako profesionální šachista dobře vím, že si před vstupem do kostela mám vypnout mobilní telefon. :-) Jako křesťan se nemodlím za výsledky, protože věřím, že Bůh má rád všechny stejně. Úspěchu v šachu se snažím dosáhnout prací. Ale za to, aby soutěž proběhla korektně, se někdy pomodlím. Například v bleskovém šachu někdy i slušným hráčům padají figurky.

Nedávno byl odhalen dopis Alberta Einsteina, v němž píše, že, cituji: „Bůh je produkt lidské slabosti“ a „náboženství je ztělesněním zcela dětinských pověr“? Takto odpověděl Albert Einstein v roce 1954 dopisem filosofovi Erikovi Gutkindovi. Co si Davide myslíš o takovém tvrzení?

Vidím to jinak. To, že lidé na celém světě mají náboženské sklony a hledají něco, co je přesahuje, může znamenat také to, že je Bůh takto stvořil. Boží existenci nemůžeme vědecky dokázat ani vyvrátit, je to v prvé řadě věc víry. Každý v životě někdy byl slabý, přičemž nejen v raném dětství. Jako křesťan věřím, že Bůh dokáže být lidem v jejich slabosti nablízku. Ale nikomu nechci vnucovat svůj názor.

Nevím, v jaké situaci Einstein svá slova napsal a jakou roli sehrály hrůzy druhé světové války, ale víra (zdaleka nejen křesťanská) mnohým lidem pomáhá překonávat životní těžkosti a vykonat velké dílo. Takový Albert Schweitzer (nositel Nobelovy ceny za mír z roku 1952, lékař, teolog, misionář, ...) je samozřejmě mimořádnou osobností, ale slova o dětinských pověrách se k němu ani k mnohým dalším vůbec nehodí.

Šachy sociologické

Když cestuješ po světě, vnímáš nějaké zajímavé rozdílné kulturní přístupy v souvislosti s šachovou hrou?

Řekl bych, že vnímám kulturní odlišnosti převážně bez souvislosti s šachovou hrou, protože dnes se herní styly v různých zemích navzájem tolik neliší. Je pravda, že v bývalém Sovětském svazu trvá větší důraz na nějaké studium klasiky. To znamená knížky, řešení příkladů, studium partií velkých mistrů minulosti a důraz na znalosti koncovek. Mám pocit, že třeba v Číně se klade větší důraz na počítačovou přípravu, což má své výhody i nedostatky. Dnešní svět se globalizuje a téměř všichni pracují se stejnými šachovými programy, takže myslím, že se rozdíly dost stírají.

Závěr

Víš už, co budeš dělat, až ukončíš svou profesionální šachovou kariéru?

Záleží na tom, v jakém věku kariéru ukončím. Rád bych ještě dlouho hrál, ale samozřejmě jsem smířený s tím, že postupem času se mé výsledky zhorší, což je téměř nevyhnutelné. Myslím, že bych se mohl uplatnit jako sekundant silných hráčů nebo jako trenér velmi talentované mládeže. Určitě bych ale nechtěl trénovat třeba ve školním kroužku. To, že je někdo dobrý šachista, ještě neznamená, že bude dobrý trenér. Například já jsem vždy ukazoval varianty příliš rychle. Myslím, že špičkový hráč se může nejlépe uplatnit při výchově dalších silných šachistů.

My ti Davide velice děkujeme za to, že jsi si na nás ve svém nabitém programu našel čas a podělil se s námi o svůj příběh, zkušenosti i názory a přejeme ti hodně úspěchů ve tvém osobním i profesním životě.

Důležité poděkování patří také čtyřem členům Mensy, kteří pomáhali s přípravou akce, jmenovitě Hance Sirůčkové, Vlastíkovi Fürstovi, Pavlovi Hejlkovi a Honzovi Jařábkovi.

Přednáška a exhibiční partie pro SIG Manager

foto: Stanislav Wolf

Exhibiční partie

Při setkání s Davidem Navarou jsme uspořádali exhibiční partie bleskového šachu, které byly v reálném čase promítány na velké plátno. Davidovi soupeři se sestávali především z členů Mensy ČR a Dětské Mensy, dále z vedoucích brněnských šachových klubů a jednoho zástupce vedení Jihomoravského šachového svazu. Během nepřetržitého zápolení se nepodařilo žádnému z třinácti vyzyvatelů velmistra Davida Navaru udolat a odcházel tak neporažen.

Mensa a inteligence v médiích

připravil: Čestmír Kalus,
anotace: Zuzana Kořínková

Děkujeme Stanislavu Wolfovi, Petru Čavojskému a všem dalším, kteří zaslali odkazy na články do redakce.

Mensa

Energetická olympiáda ČVUT má první vítěze, gymnazisty z Prahy, **novinky.cz,** *goo.gl/SwHeDE*

Inteligence

Proč znát IQ svých dětí, **vitalia.cz,** *goo.gl/69p3sL*

Máte vysoký hlas? Bez ohledu na to, co říkáte, vás ostatní mohou vnímat jako nedostatečně informované a nekompetentní, nervózní či dětinské. Naopak hrubší hlas si lidé spojují s důvěryhodností a vyzrálostí.

Jak jste inteligentní? To prozradí tón hlasu i rychlost mluvení, **flowee.cz,** *goo.gl/skbvGf*

Chytrý po tatínkovi? Zapomeňte. Děti inteligenci dědí od maminek, tvrdí vědci, **eurozpravy.cz,** *goo.gl/KBpdEp*

ODHALENO: Děti dědí svoji inteligenci po matkách, nikoliv po otcích! Víte, proč tomu tak je?, **lajk.cz,** *goo.gl/LGcsZm*

Máš tieto 3 zlozvyky? Ak áno, tak si podľa vedcov nadpriemerne inteligentný!, **funmagazin.sk,** *goo.gl/a5di3v*

Podle výzkumu se lidé s vyšší inteligencí snáze přizpůsobují většímu množství lidí ve svém okolí, ale přátelské vztahy jim přinášejí nižší uspokojení než většině lidí.

Více přátel jako záruka šťastného života? U inteligentů to neplatí, **roklen24.cz,** *goo.gl/fEuN8N*

Nemáte moc přátel a jste samotáři? Jste vysoce inteligentní až geniální, tvrdí vědci, **lajk.cz,** *goo.gl/JS6YH6*

Staromódní přežitek, nebo lék na mozek? Psaní rukou vám pomůže k lepší paměti, **ctidoma.cz,** *goo.gl/m5uQi6*

Učení se z tištěného textu aktivuje více mozkových cest než u textu na obrazovce. Díky tomu se posilují přijímané vjemy a mozek zpracovává informace v hmatatelnějších kusech. Rychlá dostupnost informací na webu navíc v konečném důsledku může omezovat tzv. domýšlení a vést k degeneraci mozku nebo jeho nedostatečnému rozvoji v dětství.

Mozek se učí lépe z papíru než z počítačového zdroje, **novinky.cz,** *goo.gl/nsPf9M*

Mozek se učí lépe z papíru než z počítače, říká neurolog, **vitalia.cz,** *goo.gl/QyjPoy*

Mozek je líný. Musí se neustále trénovat, tvrdí trenérka paměti, **ostrava.idnes.cz,** *goo.gl/Hhspvf*

Proč zapomínáme? Lidský mozek je jako počítač, říká Dana Steinová, odbornice na paměť, **radiozurnal.cz,** *goo.gl/fcnsfS*

Jak vypadá mozek průměrného muže?, **bety.cz,** *goo.gl/g9CdWY*

Nesmírný mozek, **natama.cz,** *goo.gl/RE8PYj*

Jak mozek maže informace. Zapomenout může být úlevné, **lidovky.cz,** *goo.gl/WyLHXE*

Nezapomínejte na paměť. Dopřejte jí kvalitní trénink, **zeny.cz,** *goo.gl/S17DJp*

Čas trávený před obrazovkami doslova mění mozky dětí, **vtm.cz,** *goo.gl/YrzDrg*

Groundbreaking study examines effects of screen time on kids, **cbsnews.com,** *goo.gl/VuZGD6*

Víc než dvě hodiny před obrazovkou mění mozek dítěte, **tyden.cz,** *goo.gl/MTuQoE*

Nadměrné sledování mobilů a tabletů u dětí může vést k nižšímu IQ a horšení paměti, ukázala studie, **iprima.cz,** *goo.gl/WiFsVC*

Poslouchat dva rozhovory najednou je pro mozek nemožné, **bety.cz,** *goo.gl/FhefKC*

Ženy mají složitější mozek, a tak potřebují více hodin spánku. Kolik je tedy doporučeno?, **sportyzive.cz,** *goo.gl/2ZXU9N*

Hledáte klíče a brýle? „Mozek od 25 let stárne," uklidňuje trenérka paměti, **blesk.cz,** *goo.gl/P7hJi4*

Dokáže mozek cestovat v čase? Díky tomuto jevu vlastně ano, **zoommagazin.iprima.cz,** *goo.gl/88GAzg*

Stres může zhoršit paměť a zmenšit mozek, **zoommagazin.iprima.cz,** *goo.gl/QhVUTN*

Změnit se můžete i v šedesáti. Vyžaduje to ale hodně disciplíny, tvrdí kouč, **denik.cz,** *goo.gl/LGzZPV*

Mozek je centrem lásky i zla. Taky vás denně odměňuje libými pocity, říká popularizátor vědy, **plus.rozhlas.cz,** *goo.gl/ZCc4ct*

Orangutani prý dokáží hovořit o minulosti, **sciencemag.cz,** *goo.gl/5mfppA*

Nadané děti

MŠMT navrhuje omezit počet asistentů pedagoga na jednoho ve třídě, **blesk.cz,** *goo.gl/SN2USf*

Jaké to je mít nálepku „mimořádně nadaná"? „Někde se nadprůměrně nadaným dětem věnují, jinde jste učitelům úplně jedno," říká třináctiletá Sára, která musela kvůli stěhování změnit základní školu, ale právě kvůli přístupu učitelů i některých žáků v ní vydržela pouze rok.

Chtěla jsem vědět víc, což byl problém, říká mimořádně nadaná Sára, **idnes.cz,** *goo.gl/NXiFE1*

Náš vzdělávací systém vytváří největší sociální nespravedlnosti, varuje expert, **tiscali.cz,** *goo.gl/U6853W*

Maturita? Ta už vůbec není důležitá, říká odborník na vzdělávání, **tiscali.cz,** *goo.gl/aP9uLc*

Inspekce: Přijímací zkoušky by neměly ověřovat znalosti z předmětů, **ceskenoviny.cz,** *goo.gl/7DdSpc*

Národní institut pro další vzdělávání (NIDV) za svůj Systém podpory nadání získal dvě ocenění: Zvláštní cenu Inovace roku a Čestné uznání Vizionáře roku. Systém podpory nadání zahrnuje mimo jiné systematickou podporu nadání, vyhledávání nadaných, mezinárodní spolupráci a sledování a vyhodnocování funkčnosti celého systému.

Unikátní systém podpory nadání přinesl NIDV dvě ceny, **nidv.cz,** *goo.gl/6nLgPM*

Otec zmapoval základní školy, odhalil problémy s jazyky i šikanou, **vary.idnes.cz,** *goo.gl/PqPMgZ*

Rodiče tápou, srovnání škol jim pomůže, míní karlovarský advokát, **vary.idnes.cz,** *goo.gl/YPTvBU*

Základní školy mají veliký problém, ředitelé si zprivatizovali své žáky, tvrdí Němec, **dvtv.cz,** *goo.gl/jdEDZb*

Vzdělaní lidé utíkají. Okrajové oblasti Česka budou stárnout, chudnout a blbnout, **aktualne.cz,** *goo.gl/QFV5Z8*

Logická olympiáda

Jindřich, Jáchym a Michal jsou vítězi krajské Logické olympiády, **pardubickykraj.cz,** *goo.gl/FbSBvp*

Na Logické olympiádě v Liberci se utkaly děti, které mají filipa, **liberec.rozhlas.cz,** *goo.gl/WsjowY*

Logická olympiáda s dětmi z Hradce, **hradecky.denik.cz,** *goo.gl/MkrZeK*

Známe vítěze krajského kola Logické olympiády. Do celostátního finále postupuje 11 soutěžících, **kr-kralovehradecky.cz,** *goo.gl/iEy2kq*

Krajské kolo logické olympiády 2018 v Brně (2. 11. 2018), **youtube.com,** *goo.gl/4GHcA5*

Krajské kolo logické olympiády 2018 v Moravskoslezském kraji (00:35 - 05:25), **polar.cz,** *goo.gl/yDBBKX*

Jindřich, Jáchym a Michal jsou vítězi krajské Logické olympiády, **pardubicezive.eu,** *goo.gl/WDBepr*

Karlovy Vary - 11. ročník Logické olympiády (reportáž z krajského kola v Karlových Varech, rozhovor s Ing. Petrem Čavojským, koordinátorem Logické olympiády v Karlovarském kraji), **TV DUHA,** *goo.gl/VQvLaA*

Proběhl 11. ročník logické olympiády (TV Duha) (od 8:00), **regionzapad.cz,** *goo.gl/sZ2rfZ*

Běžní školáci? Možná spíš mladí géniové. Do finále logické olympiády se probojovalo skoro 200 dětí. Některé si libují v hrátkách se slovy, jiné vidí souvislosti v číselných řadách., **facebook.com/CT24.cz,** *goo.gl/9BbtCr*

Finále logické olympiády (od 13:25), **rozhlas.cz,** *goo.gl/MDp3Dx*

Finále logické olympiády (od 18:35), **rozhlas.cz,** *goo.gl/g5yM5x*

Celostátní kolo Logické olympiády 2018, **stribro.cz,** *goo.gl/LDnNdt*

Finále logické olympiády, **rozhlas.cz,** *goo.gl/FsXiVx*

Havlíčkobrodský gymnazista Martin Kosprd nejlepším logikem v republice, **vysocina-news.cz,** *goo.gl/C9BVkN*

Martin Kosprd z havlíčkobrodského gymnázia je nejlepším logikem v republice, **kr-vysocina.cz,** *goo.gl/iLoQQd*

Nejlepší logické myšlení? Žáci z Brna. Zazářili na republikové olympiádě, **brnensky.denik.cz,** *goo.gl/QL9MPW*

Trumfnete nejchytřejší děti v republice? Vyzkoušejte si tři logické úlohy, které řešili třeťáci na ZŠ, **prazskypatriot.cz,** *goo.gl/TpDGZW*

Možná jsem se dobře vyspal, **raport.cz,** *goo.gl/cWWJRe*

Všimli jste si článku o Mense nebo inteligenci? Prosím, zašlete odkaz na adresu redakce@mensa.cz

Vítáme nové členy!

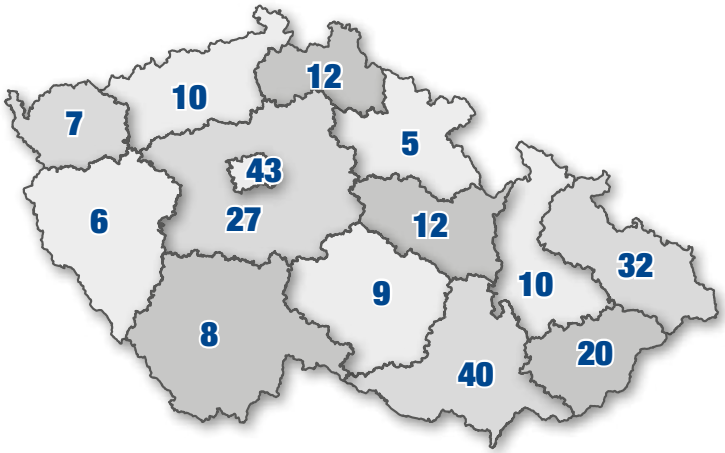

Samuel Ambros, Anna Bábíková, Jan Bachtin, Matyáš Banar, Stela Banarová, Martin Bartolšic, Ondřej Bartoš, David Bednařík, Martin Beneš, Alex Berberi, David Beutler, Miroslav Bezděk, Tomáš Bícha, Tomáš Bjaček, Magda Bláhová, Radovan Blahut, Lucie Bobková, Emma Boehmová, Pavel Borský, Marek Boško, Jan Brichta, Mikuláš Broulík, Štěpán Břinek, Adrienne Burešová, Petr Burkert, Sean Edvin Clifton, Vít Čapoun, Filip Čečka, Vojtěch Čepička, Matěj Černý, Vít Černý, Beáta Davidová, Johana Davidová, Petr Matyáš Dočkal, Markéta Drahošová, Alena Drlíčková, Antonín Dvořák, Klára Dvořáková, Jan Dyrczyk, David Farský, Anna Flasarová, Jakub Folberger, Michaela Frýdková, Nikol Fusková, Lukáš Gavel, Jakub Grásgruber, Markéta Gregorová, Helena Grulichová, Lukáš Hajn, Kateřina Halfarová, Michal Halko, Jan Hammer, Ondřej Havran, Adam Hecl, Vít Hladík, Marek Hnatiak, Jakub Hodek, Radomír Holešovský, Aleš Horák, Matyáš Horejsek, Róbert Hrabčák, Karolína Hrabčáková, Ema Hronková, Filip Hrubý, Anežka Chadimová, Jan Ivanov, Marek Jahoda, Veronika Jarrahová, Šimon Jelínek, Jiří Ježek, Lucie Jirků, Teodor Jiříček, Pavel Jošt, Tereza Justová, Jiří Kacer, David Kalina, Matyáš Kaňovský, Martin Karásek, Dominik Keprt, Martin Kmenta, Filip Kohlík, Kateřina Kolčová, Lukáš Kopecký, Vojtěch Kopeček, Peter Koubek, Tomáš Koucký, Štěpán Koudelka, Ondřej Kovář, Alexandr Krupař, Lukáš Kříž, Blanka Křížová, Blanka Kubíčková, Ondřej Kubík, Jakub Kukla, Lukáš Kulhánek, Albert Kupčík, Kristýna Kustein, Martin Kužela, Ondřej Kvapil, Tobiáš Kyller, Sára Lapčíková, Lukáš Lev, Michaela Liberdová, Vilém Lipold, Vojtěch Lojek, Josef Lukavský, Kristýna Mačasová, Eliška Macháčková, Magdaléna Maléřová, Amálie Málková, Oldřich Marek, Angelika Marková, Matyáš Martínek, Jan Mašláň, Andrea Mašláňová, Tomáš Mazal, Simona Meyerová, Elena Müllerová, Tomáš Nakládal, Adam Nasirov, Marek Navrátil, Eliška Němcová, Adéla Orszuliková, Nela Otáhalová, Ellen Palečková, Šárka Palkovičová, Yana Panchenko, Martin Panýrek, Hana Pasková, Adam Pátek, Václav Pecůch, Jan Pech, Zdeněk Pejcel, Matěj Pešta, Matěj Pešta, Renáta Petrásková, Dominik Petrjanoš, Lukáš Petříček, Jan Pomichálek, Pavol Jan Popovich, Vít Poříz, Karel Poslík, Šárka Prepslová, Ela Prošková, Sofie Prošková, Stanislav Přikryl, Vít Ransdorf, Marie Rehartová, Viktor Rejent, Marek Roll, Anna Sadilová, Matyáš Salva, Amálie Schindlerová, Lenka Sikorová, Tereza Slavíčková, Karel Smolen, Miloslav Soukup, Jan Srb, Julie Staňková, Ondřej Stehlík, Jindřich Suchár, Ernest Suchý, Aleš Sýkora, Adam Šamárek, Štěpán Ševčík, Alexandr Šindler, Matěj Šizling, Adéla Šlajsová, Vítek Špelina, Ivan Štacko, Blanka Šťastná, Matouš Šťastný, Richard Štěpán, Václav Štětina, Anežka Štrajtová, Isabella Anna Štréblová, Michaela Štýbrová, Jakub Švarc, Jonáš Tichý, Tereza Tomášková, Ema Trčálková, Rudolf Tůma, Daniela Tůmová, Jakub Tylich, Matouš Vágner, Jakub Vančura, Kateřina Vávrová, Václav Verner, Barbora Veselá, Barbora Víchová, Adam Viktora, Vlastimil Vít, Roman Vítek, Tomáš Vitula, Jan Vlček, Markéta Vlčková, Anna Vondráčková, Jan Vrána, Jan Vymazal, Tereza Wittková, Jakub Zádrapa, Jan Zátopek, Martin Zavacký, Dominik Zenkl, Aleš Zlatník, Michal Zouhar, Matěj Zvoníček

Curling v Prostějově

foto: Marek Sonnevend, Ladislav Frankl

podrobnosti a aktuální přehled akcí najdete na: www.mensa.cz

KALENDÁŘ AKCÍ

únor							březen							duben						
Po	Út	St	Čt	Pá	So	Ne	Po	Út	St	Čt	Pá	So	Ne	Po	Út	St	Čt	Pá	So	Ne
				1	2	3					✗ 1	2	✗ 3 ✓	1	✗ 2	3	✗ 4	5	6	7
4	5	6	7	8	9	10	✗ 4	✗ 5	6	✗ 7	8	9	10	8	✗ 9	10	11	12	13	14
11	✗ 12	✗ 13	14	✗ 15	✗ 16	17	11	✗ 12	13	14	✗ 15	16	17	15	✗ 16	✗ 17	18	19	20	21
✗ 18	✗ 19	✗ 20	✗ 21	22	23	23	✗ 18	✗ 19	✗ 20	21	22	23	24	22	23	24	25	26	27	28
24	26	✗ 27	28				25	26	27	28	29	✗ 30	31	29	30					

Název akce	Místo konání	Datum konání
Otevřený trénink divadelní improvizace	Praha	liché pondělky a sudé čtvrtky
MS Olomouc – pravidelná schůzka	Olomouc	12. 2. | 12. 3. | 9. 4.
Jak přežít Grand Canyon – cestovatelská beseda	Praha	13. 2.
Pravidelná schůzka MS Prostějov	Prostějov	15. 2. | 15. 3. | 26. 4.
Rampouchový memoriál 49. ročník	Česká Třebová	16. 2.
Společné psaní	Praha 2	18. 2.
Povídání o mincích	Brno	18. 2.
Setkání MS Praha ve Vidličkách a nožích	Praha	19. 2. | 19. 3. | 16. 4.
Odpoledne plné her v ČB	České Budějovice	20. 2. | 20. 3. | 17. 4.
Mensa English Group	Brno	21. 2.
Pražský deskoherní večer	Praha	27. 2.
Jak přežít Grand Canyon – cestovatelská beseda	Prostějov	1. 3.
Šijí s námi všichni mensani	Mikulovice u Znojma	1. 3.
Zimní camp pro nadané děti	Mikulovice u Znojma	3. 3.
Uzávěrka časopisu Mensa ✓		3. 3.
Pravidelná schůzka MS Plzeň	Plzeň	4. 3.
Setkání MS Ostrava	Ostrava	5. 3.
Pravidelná schůzka MS Zlín	Zlín	7. 3.
Eigasai 2019	Praha	18. 3.
Mensovní lyžování v Dolomitech	Itálie, Dolomity	30. 3.
Valná hromada MS Ostrava	Ostrava	2. 4.
Valná hromada MS Zlín	Zlín	4. 4.
Valná hromada MS Plzeň	Plzeň	4. 4.
Jarní celostátní setkání Mensy ČR – Mallewood 2019	Malenovice	8. 5.
Valná hromada MS Olomouc	Olomouc	14. 5.
Západ USA a Kanady 2019	USA, Kanada	19. 6.

Let's have a chat in English once again. Friendly mensans, various topics and probably some food.

Jedinečná příležitost vyšít si tašku a udělat to stylově ve společnosti mensanů na programovatelném šicím stroji...

Jako vždy bezkonkurenční příležitost udělat radost ostatním mensanům svým zajímavým článkem.

Mensané se zase jednou vydávají na západ! A pokud byli na přípravné besedě Jak přežít Grand Canyon, nejspíš se časem i v pořádku vrátí.

SIG Literární tvorba

Společné psaní

Baví vás psát, ale tvorba v klidu domova se vám zdá být tak trochu bez života? Doufáte vždy při návštěvě kavárny či čajovny, že náhodou narazíte na další píšící lidi a budete se konečně moci ve výjimečně podnětné atmosféře inspirovat a nabudit ke skvělým výkonům? Pak nesmíte 18. února večer zapomenout vyrazit do pražské čajovny U Džoudyho. Budete mít možnost tvořit v příjemném prostředí a ve společnosti rovněž tvořících členů SIGu Literární tvorba. A nebo se můžete třeba jen dívat...

SIG Zahraničí

Jak přežít Grand Canyon

Cestovatelská beseda nejen pro účastníky nadcházející mensovní zahraniční exkurze na západ USA a Kanady. Jednak zjistíte, co zajímavého můžete potkat na západě USA a Kanady, ale především získáte i cenná doporučení podložená osobní zkušeností, nač si dát pozor, když se rozhodnete v rámci zintenzivnění svého cestovatelského zážitku vyrazit na pěší túru přes Grand Canyon…

SIG Nihongo

Eigasai 2019

Členové a příznivci SIGu Nihongo a nejen oni jásají, protože se opět koná festival japonských filmů Eigasai. Pokud se tedy nemůžete dočkat, až se v pražském kině Lucerna podíváte na nějaký film, zapojíte se do dílny kaligrafie či origami, zahrajete si japonské hry, zhlédnete japonskou frašku či bubenickou show a potkáte se se spoustou dalších milovníků japonštiny, přidejte se buď sólo, nebo právě ve společnosti mensanů – svůj zájem o kolektivní návštěvu v takovém případě dejte najevo na stránce akce v kalendáři na mensovním webu.

Povídání o mincích

Tíží občas vaši mysl otázky jako „Proč jen v České republice platíme právě korunami?“ a „Co má naše země společného s americkým dolarem?“, nebo se snad náhle uprostřed noci budíte zvědavostí a pak dlouze rozjímáte, proč jen mohou někteří Afričané platit různými mincemi, aniž by si museli dělat starosti s kurzem? Pak právě vy uvítáte možnost popovídat si o mincích a jejich podobě v různých koutech světa, podívat se na zajímavé praktické ukázky a načerpat inspiraci k tvorbě zajímavé a třeba i cenné sbírky.

Změny ve schůzkách MS Prostějov

Laďa Frankl

Dobrá zpráva, zejména pro aktivnější účastníky schůzek MS: předběžně jsou plánovány sportovní předehry a samostatné aktivity. Máme dost venkovních her nebo příležitostí navštívit prostějovská i mimoprostějovská sportoviště. Od března proto najdete v kalendáři akcí např. mölkky, pétanque, lukostřelbu, discgolf či minigolf.

Špatná zpráva: letos se nepodaří udržet pravidelné schůzky každý čtvrtý pátek v měsíci. Alespoň jednou za měsíc se sejdeme, ale jestli to bude čtvrtý či jiný týden, to dám dopředu vědět.

Vzhledem k výše uvedenému se vyplatí sledovat mensovní kalendář akcí a zaregistrovat se k odběru zpráv z konference MS Prostějov.

Silvestr na Šumavě

Iva Berčíková

Věřte nevěřte, slušný a nepředražený silvestrovský pobyt na horách je třeba zajistit s velkým předstihem – ten, který vám nabízím je potřeba potvrdit do konce dubna. Jde o devítilůžkový apartmán v hotelu Sirotek ve Špičáku na Šumavě. Jde o tři třílůžkové pokoje s koupelnou a samostatnou toaletou.

Termín: 27. 12. 2019 – 1. 1. 2020, cena 680 Kč osoba/noc s polopenzí (děti do 10 let 600 Kč).

Místo vhodné pro sjezdaře (skiareál Špičák na dohled, německý Javor je vzdálený pár kilometrů), běžkaře (k dolní stanici lanovky na Pancíř jen 500 m) i chodce (pevná cesta k Černému i Čertovu jezeru).

Na sjezdovkách byl minulou i letošní zimu dostatek sněhu.

SIG Logické hry

Soutěže SIGu Logické hry

Hana Kotinová

Vyhlašujeme celoroční soutěže pro rok 2019:

TURNAJOVÁ DESÍTKA 2019 a JDI NA TURNAJ 2019 aneb někteří z těch, kdož se odváží si zahrát turnaj, obdrží speciální věcnou cenu, možná i medaili.

Podrobné podmínky:

Turnajová desítka je soutěží pro opravdové herní nadšence. Vaším úkolem je zúčastnit se v průběhu roku 2019 v ideálním případě deseti turnajů v různých disciplínách a alespoň v sedmi nebýt na posledním místě. Abychom dali šanci i méně nadšeným hráčům, je možné se zúčastnit i méně turnajů, přičemž minimum jsou dva. Poměr výher však musí být alespoň zachován, tj. při dvou turnajích nemůžete být ani v jednom poslední, atd.

Jdi na turnaj je soutěží pro ty, kdo se odváží jít na alespoň jeden, libovolný turnaj.

Hráč, který se chce některé z těchto soutěží zúčastnit, jednoduše po turnaji nahlásí svoji účast na e-mail koordinátora SIGu, přičemž uvede jméno hráče, název a místo turnaje, umístění, počet hráčů a odkaz na výsledkovou listinu na webu, případně přiloží sken/obrázek výsledkové listiny. Počítají se soutěže domácí i zahraniční. Všechny účasti všech hráčů se na konci roku vyhodnotí. Maximálně tři účastníci každé ze soutěží budou odměněni věcnou cenou. O získání ceny může rozhodnout jak výsledek v jednotlivých turnajích, tak i los. O započitatelnosti turnajů a udělení ceny rozhoduje koordinátor, cena není vymahatelná. Koordinátor své rozhodnutí řádně zdůvodní. Členství v Mense ani v SIGu Logické hry není podmínkou účasti.

Příklad mixu turnajů pro turnajovou desítku: Othello, česká dáma, Oware, GP Logika, MČR Sudoku, Hiqora, Pexeso Open, Osadníci z Katanu, Dobble, Quartino.

Únikový víkend v Ústí nad Labem

Iva Berčíková

Myslím, že málokdo má stejné zkušenosti s reálným unikáním ze zamčených prostor jako já. Jen si to vezměte – rok 1977 – zamčená ve vymrzlém hotelu v Maxově, rok 1980 – dramatický útěk z evangelické fary, rok 1992 – sama v pátek odpoledne v budově školy s šestiměsíčním bříškem.

Jsem proto asi ta pravá, která může uspořádat únikový víkend. Bude to 30. a 31. 3. 2019. Týmy budou mít možnost absolvovat jak úniky z uzavřených prostor, tak si je zahrát jako společenskou hru. Budou se počítat čtyři nejlepší výsledky, takže je možné účastnit se i jen jeden den.

Od pivovaru k pivovaru nejen pro pivaře

Iva Berčíková

Ráda bych navázala na loňskou úspěšnou sérii Od rozhledny k rozhledně a pozvala vás na letošní pokračování Od pivovaru k pivovaru. Kvůli nepřízni počasí se vloni některé díly neuskutečnily – to se letos nemůže stát. U piva je dobře, i když venku padají trakaře.

Komu je posedávání u lahodného moku málo, může využít doplňkového turisticko-sportovního programu.

V plánu je návštěva malých rodinných pivovarů, které mi byly doporučeny v Ústecké pivotéce. Takže:

Duben – okres Děčín:
Falkenštejn v Krásné Lípě *www.krinickypivovar.cz*
Kocour ve Varnsdorfu *www.pivovar-kocour.cz*
+ rozhledna Mikulášovice

Květen – okres Louny:
Zichovec *www.pivovarzichovec.cz*
Žatec *www.zateckypivovar.cz*
+ tandemový let na paraglidu

Červen – okres Litoměřice:
Litoměřická Labuť *www.minipivovarlabut.cz*
Podřipský Ctiněves *www.podripske-pivo.cz*
+ návštěva hory Říp

Červenec – výjezd do jižních Čech:
Český Rudolec *www.zamek-ceskyrudolec.cz*
Nová Bystřice *www.pivovarnovabystrice.cz*
+ Albeřské sportování

Srpen – výjezd do východních Čech:
Čtyři lípy v Libáni *www.pivovar-liban.cz*
Dětenice *www.pivovardetenice.cz*
Svijany *www.pivovarsvijany.cz*
+ návštěva Českého ráje

Září – okres Ústí nad Labem a Teplice:
Pivovar Na Rychtě *www.pivovarnarychte.cz*
Monopol *www.pivovarmonopol.cz*
+ Erbenova a Střekovská vyhlídka

Říjen – okres Most a Chomutov:
Mostecký kahan *www.mosteckykahan.cz*
Karásek a Stülpner *www.karasekastulpner.cz*
+ výlet na Fichtelberg

Nebráním se samozřejmě změnám nebo doplněním, která navrhnou znalci naší národní chlouby, neboť já jsem totální nepivař.

Předvánoční bowling v Ostravě, foto: Čestmír Kalus

Bowling v Prostějově, foto: Ladislav Frankl

Vánoční besídka v Blovicích, foto: Věra Hellerová

Vánoční ping-pong a večírek v Prostějově, foto: Ladislav Frankl

Hlavně, ať se kouří z hlavně aneb Plzeň ve zbrani

Zuzana Šimková, foto: Václav Kořínek

Doba je zlá, je potřeba být připraven – řekli jsme si a několik hodin jsme trénovali střelbu ze samopalu. Tedy, jednalo se samozřejmě o další skvělou (sportovní) akci plzeňské skupiny, ke které se rádi přidali i Pražáci, Příbramáci a jiní spřátelení mensané.

Hned po příjezdu jsme si na plotě střelnice všimli výrazného nápisu „Střílení pod vlivem přísně zakázáno!“ což nás inspirovalo k imitaci chůze opilých carských důstojníků. Smích nás ale vzápětí přešel, protože přísný instruktor ukázal samopal, srovnal všechny do řady a vysvětlil, že na tuto vzdálenost je dlouhá palná zbraň schopná zastřelit tři účastníky a krátká palná zbraň dva… takže jsme se rozpočítali a zahájili střelbu.

Protože se nebojíme, začali jsme rovnou samopalem, který si sice obzvlášť s něžnějšími účastnicemi dělal, co chtěl, a při zpětných ranách je házel metr dozadu i se stolkem a židlí, ale pánové oblečeni stylově v maskáčích dali zbraním co proto, stříleli z ruky a bylo vidět, že si rány i s příslušným zvukovým doprovodem ohromně užívají. Já jsem naopak ocenila špunty do uší ještě překryté sluchátky (typu Otík) a tato kombinace byla tak příjemná, že ji budu zřejmě využívat i v domácím prostředí (dva puberťáci) a v práci (sdílená kancelář) – i když zrovna neslyšíte, ve většině případů o nic nepřijdete. Pokud zjistíte, že protějšek hýbe pusou (a zrovna nejí), stačí se jen chápavě usmívat a občas přikývnout.

Postupně jsme vyzkoušeli krátkou pistoli, pistoli, kterou používali příslušníci SNB jako služební zbraň, beretu, kalašnikov, pistoli CZ Shadow a samopal SA58 v civilní úpravě a některým to šlo parádně! Pozor je potřeba dát si zejména na případné spory s Věrkou Hellerovou, která ze samopalu na 50 m nastřílela 95 bodů ze 100 možných.

Pak jsme ještě posbírali prázdné nábojnice – to bylo radosti (na Starém bělidle), když maminka doma vybalila (z kapsáře) půl kila železa – naši kluci si část nábojnic rozdělili a o zbytek se porvali tak rychle, že jsem si ani nestačila nasadit sluchátka.

Účastníci akce se rozešli k domovům vymrzlí a hladoví, s modřinami, ale se širokým úsměvem, někteří i s medailemi a s poháry a všichni s diplomy za účast. Děkujeme střelnici Spálené Poříčí, především pak Milanu Šustrovi a správci střelnice Tomáši Gritzovi za zapůjčení zbraní a perfektní instruktáž, a Zuzce Kořínkové za organizaci další výborné akce.

Jiřina Vlková

Na přelom března a dubna chystá SIG Lyžování další oblíbenou akci ve Val di Fiemme. Nahlédněte na *goo.gl/5ZS9GW* do fotoalba Mensovní jarní lyžování v Dolomitech, které sestavil Aleš Vencko z fotografií pořízených účastníky přesně o deset let dříve, a přečtěte si vyprávění Jany Kellnerové v časopise Mensa z května 2009 na str. 42.

Setkání na schůzce MS Katowice

Ladislav Adamec, foto: autor

Pravidelní čtenáři našeho listu si jistě vzpomínají na loňský rok, kdy započala družba mezi místními skupinami Ostrava a Katowice (oficiálně Górny Śląsk, tj. Horní Slezsko). Jako jeden z projevů této družby nám naši polští protějšci poslali přání k Vánocům a novému roku (navíc psané česky). Ano, kaji se a sypu si popel na hlavu – něco podobného mě v závěrečných fázích předvánočního útoku na naše peněženky opravdu nenapadlo.

Svou chybu jsem mohl napravit v sobotu 12. ledna, kdy, jak jsem vyzvěděl, se konalo putovní setkání místní skupiny Katowice, tentokráte v Chorzowě, městě sousedícím s Katowicemi (Jen pro zajímavost, Chorzów je postindustriální město zhruba o velikosti Kladna a počtu obyvatel převyšujícím Pardubice; pokud jste někdy byli v Ostravě-Vítkovicích, máte hrubou představu o tom, jak to tam vypadá, jen tam navíc mají jednu městskou část vyčleněnou k rekreaci).

Jelikož jsem tam jel „na tajňačku“, byli místní velmi příjemně překvapeni, a po předání našeho přání (pro změnu v polštině), jsme mohli setrvat v přátelském rozhovoru (a já mohl sledovat místní hospodské návyky u ostatních stolů).

Pokud se ptáte na další společnou akci, tak vám prozatím můžu prozradit to, že nás, až bude tepleji, čeká společná procházka rozkvetlou horskou přírodou.

Keramická dílna v ateliéru Tvor

Marta Frydrychová, foto: autorka

Je pátek 23. listopadu, v Českých Budějovicích se pomalu chystá vánoční výzdoba a je tedy nejvyšší čas, abych splnila poslední letošní přání našich malých členů. Tentokrát je pro nás připravena keramická dílna, kterou si děvčata z místní skupiny o prázdninách objednala.

Scházíme se opět v prostorách ateliéru Tvor, abychom pod vedením lektorky Dády Prollové nahlédli do zákulisí práce s keramikou.

Ve skupince jsou tentokrát i mladí pánové a mužský rukopis je vidět i na výrobcích, které za toto odpoledne vznikly.

Tvoření jsme si užili a někteří z nás se v ateliéru sešli ještě po Novém roce, aby svá díla dokončili.

Dnešní keramikou jsme symbolicky uzavřeli akce roku 2018. Vzhledem k tomu, všechny děti přistoupily zodpovědně k zadanému úkolu a poslaly mi spoustu přání a nápadů na akce roku následujícího, sledujte činnost našeho SIGu. Bude to pestré a bude toho opravdu hodně…

Mládežka ve VIDĚ

Helena Fialová, Michaela Stehlíková,
Klub deskových her a logiky při
ZŠ Znojmo, Mládeže 3, p.o., foto: autorky

Vedoucí kroužků deskových a logických her, robotiky a šachů připravily pro své členy jako předvánoční dárek zajímavé odpoledne v brněnském science centru VIDA!.

Po příjezdu na místo se děti rozdělily do dvou skupin a zúčastnily se programů Alchymisté a Chytřejší než Holmes, při nichž se dozvěděly, jaká jsou skupenství, vyzkoušely si jejich přeměnu a objevovaly tajemství, která skrývá expozice VIDA.

Poté jsme navštívili science show „Mistr ucho“, zaměřenou na zvuk a odpovídající například na otázky: „Jak vypadá zvuk?“ „Lze ho cítit?“ „Roztančí plameny?“ a mnohé další. Děti byly velmi pozorné a s nadšením spolupracovaly s moderátorem.

Ve zbývajících asi dvou hodinách si všichni užívali více než 170 exponátů, díky nimž zábavnou formou zjišťovali, jak funguje svět kolem nás.

Bylo to skvělé zpestření činnosti všech kroužků, ve kterých v naší škole děti rozvíjejí své zájmy a nadání.

KLUBY NADANÝCH DĚTÍ

deti.mensa.cz

Chemické a fyzikální pokusy
(KND při ZŠ Zdiby)

Konstruktéři
(KND Ostrava-Poruba)

Dobrodružná cesta k planetám
(KND Opava)

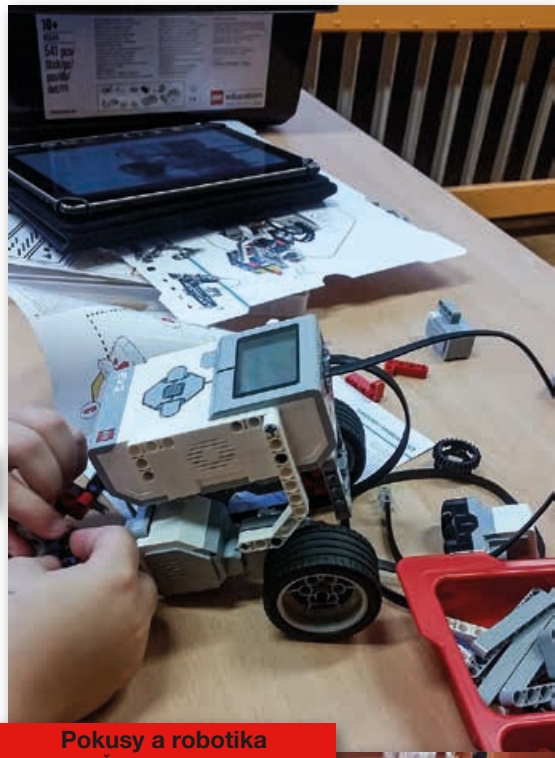

Pokusy a robotika
(KND při ZŠ Broumovská, Liberec)

Hry a turnaje
(KND při ZŠ Smetanova, Chotěboř)

Mikulášská chemie
(KND Opava)

Co dokáže voda
(KND při ZŠ Didaktis, Brno)

Exkurze do výroby vánočních ozdob
(DS Mateřinka, Dvůr Králové nad Labem)

Exkurze do Národního technického muzea
(KND při ZŠ Broumovská, Liberec)

Škola a nadání

Tomáš Flídr, foto: archiv autora

Už delší dobu je poměrně častým námětem různých článků týkajících se školství inkluze. Jak a jestli se české školy dokážou postarat o žáky nezapadající do průměru. Mluví se o autismu, mentální retardaci nebo o jiných specifických poruchách učení. Je ale další jev, který ovlivňuje mentální schopnosti – nadání.

U toho nastává kolize přístupů. Na rozdíl od dětí se specifickými poruchami učení splní děti s nadáním zpravidla nejen minimální výstupy, takže s tímto jim není potřeba pomáhat. Zároveň existuje nespočet různých druhů nadání, umělecké, sportovní, logické, řečnické a tak dále. Nelze podporovat všechny stejným způsobem a mít na ně stejné nároky. To, co dokáže jeden lépe, může být naopak slabou stránkou druhého.

Nadání, nebo zájem?

Nelze se proto divit, že když se objeví někdo, komu nestačí běžná výuka, většina českých škol neví, co s tím má dělat. Detekce nadání je něco tak problémového a neznámého, že je jednodušší „nikoho nenajít“. Je ale měřitelné nadání, ať už prostřednictvím IQ testů nebo jakkoli jinak, hlavním kritériem pro podporu nestandardního rozvoje? Když už nelze podporovat všechny, podporujme ty, kterým to pomůže nejvíce. Pokud uděláme nějakou čáru určující podporovanou úroveň, dostane se dál někdo nad čarou, ale bez zájmu, nebo nadšenec těsně pod ní? Odpověď je myslím nasnadě. Zájem je totiž minimálně rovnocenný nadání, takže je nutné jej rozvíjet. Všimněme si, že se nám tím výrazně zjednoduší problém s rozpoznáním. Škola a rodiče by měli nabízet možnosti a zkoušet, jestli dítě něco z toho zaujme, obzvláště (ale nejen) pokud projevuje známky vyšší inteligence. Rozhodně by ale neměli odrazovat, jako to dělá dnešní škola. Naprostá většina dětí se těší do první třídy, ale už za dva tři roky se jim nechce chodit do školy, natož se pak zajímat o něco navíc, co připomíná učení se. V momentálním systému je pro úspěch potřeba obrovská dávka štěstí, snahy a odvahy dětí i rodičů. Jen díky shodě těchto okolností jsem dnes tam, kde jsem.

Bylo, nebylo…

Všechno to začalo už ve školce. Podle učitelky jsem měl mít odklad, protože jsem neuměl pořádně vyslovovat a zavazovat si tkaničky. Toho, že jsem uměl číst a počítat, si nevšimly, nebo to nevzaly v úvahu. Každopádně jsem šel do školy a tkaničky jsem si uměl zavázat asi ve čtvrté třídě a výslovnost pořád nemám úplně ideální.

V první třídě jsem měl štěstí na učitelku. Místo slabikáře jsem mohl číst Cestu do středu Země a v matematice počítat příklady pro třetí třídu. Maminku napadlo vyzkoušet pedagogicko-psychologickou poradu. Druhé vyšetření (první se neshodovalo s realitou) našlo nadání a poradna poradila jinou školu, respektive program ERIN ZŠ v Malenovicích.

Tato změna byla výrazným pokrokem. Rychlost a individualizovanost, jakou jsem potřeboval, dokonce spojená s podporou zájmů a schopností přednášet a vytvářet prezentace pod taktovkou úžasné paní učitelky Štěpánové. Největším záporem bylo bezpochyby dlouhé dojíždění, ale cesty třicet kilometrů ze školy ve třetí třídě jednoho naučí samostatnosti. Přeci jen je podstatně lepší se ztrácet kousek od domu než při cestách přes celou republiku, ať se ten kousek v ten moment zdá sebevětší.

Osudové setkání

Další zlom nastal ve čtvrté třídě, kde jsem poprvé potkal jinou matematiku, než jaká se dělá ve škole. Bratr přinesl ze školy zadání matematické olympiády pro šestou třídu. Až potom, co jsem to spočítal, jsem se dostal i k zadání pro pátou třídu. Nakonec jsem tedy šel do dvou okresních kol a od té doby jsem ještě ani jeden rok nedělal pouze jednu kategorii. K obecnému překvapení jsem vyhrál okresní kolo Z5. S náskokem. Zhruba ve stejné době jsem se dostal moc před spolužáky, takže jsem se učil z bratrových sešitů o dva ročníky výše.

Příští rok jsem vyhrál olympiádu pro pátou i šestou třídu, ale důležitější byl důsledek. Dostal jsem spoustu reklamních letáků a pozvánek na akce z Matematicko-fyzikální fakulty UK. Mezi nimi byla i pozvánka na tábor Pikomatu. Nikdy předtím jsem na žádném táboře nebyl a pořád jsem neuměl pořádně ani mluvit, takže to byla opravdu výzva. Ale pokud jsem předtím měl matematiku rád, tam jsem si ji zamiloval. Potom jsem jezdil na Pikomat, kdy se dalo, už kvůli tomu, kolik jsem tam měl (a pořád mám) kamarádů. Na začátku šesté třídy jsem věděl, co mě baví a co chci dělat, mnohem více, než na konci páté.

Není zlato, co se třpytí

Na osmiletém gymnáziu v Kroměříži všechno vypadalo dobře. Dělal jsem olympiády nejen v matematice, jezdil na tábory a soustředění a měl individuální hodiny matematiky a zeměpisu. Hrubé vzdělání ale není ani zdaleka všechno. Ve druhém pololetí kvarty jsem se snažil řešit prokazatelně existující problém třídy se třídní učitelkou. Škola zdržovala a snažila se předstírat, že žádný problém neexistuje, nebo je jenom můj. Po problémech s klasifikací kvůli těmto aktivitám jsem raději odešel. Zase dojíždění, ale tentokrát jenom sousední město s mnohem přívětivější, snaživější a příjemnější školou.

A tam jsem teď. V matematice dělám několik soutěží včetně podstatně vyšší kategorie olympiády, blíží se možná spolupráce s univerzitou a vyhlídky na vysokou školu i dále jsou výborné. Už několik let jsem na cestě k matematice, která mě baví, a na jejím konci, nebo spíše jednom ze zastavení, jsou věci jako Matfyz a sny. Sny, které se pomalu začínají plnit.

Svoji cestu může najít každý, jen se nebát. Nebát se nových zážitků, nebát se neznámého. Zkoumat a nenechat se okolím zašlapat do země v žádném ohledu, protože hlavní povinnost při vzdělávání je přece připravit se na budoucnost. A pokud je to opravdu nutné, obětujte i své momentální pohodlí a jděte přes překážky ke hvězdám.

Stipendia pro nadané české vysokoškolské studenty

Za devět let, kdy nadace finančně podporuje absolventy českých středních škol na univerzitách, získalo stipendium celkem 164 studentů. Stipendisté pravidelně píší své postřehy a zkušenosti nejen ze studia. Lukáš Mácha, student oboru Motorsport Engineering na britské University of Derby, nám popsal své zkušenosti s hledáním pracovní stáže během studia.

Rád bych tento příspěvek věnoval těm, kteří uvažují o stáži, nebo těm, které zajímá, jaké výhody může studium v UK nabídnout, a pomoci jim tak při rozhodování o volbě studia v zahraničí. Zde je několik rad a tipů, co očekávat, jako např. numerické testy, abstraktní testy, situační testy a/nebo pohovory.

U studentů ve Velké Británii je populární, aby si v polovině svých studií odpočinuli od univerzity a pokusili se dostat na 3–15 měsíců trvající stáž ve firmě, tzv. „Placement“. Během zhruba roční stáže studenti získají zkušenosti z praxe, mohou si udělat představu o tom, jak fungují skutečné podniky a také jaké je tempo vývoje, které udávají lídři na trhu. Stres, časová tíseň nebo jen proces podávání žádostí jsou skvělou zkušeností a nácvikem pro hledání zaměstnání po skončení studia.

Předpokládejme, že byla odeslána přihláška, oslňující životopis, motivační dopis a žadatel byl v tomto prvním kole úspěšný. Dále většinou následují již zmíněné on-line testy, které mají na méně či více složitých příkladech posoudit kandidáta a jeho schopnost pracovat v časové tísni. Jeden, který přichází téměř vždy, je test situačního posuzování, tedy rozhodování, jak popsanou situaci nejlépe vyřešit. V závislosti na zaměstnavateli je tento test doprovázen jinými online testy nebo je odeslán ještě předtím, než se zaměstnavatel kandidátovi vůbec ozve osobně.

Pokud jde o testy numerického uvažování nebo abstraktní myšlenkové testy, kandidát má omezenou dobu na přečtení, pochopení a řešení buď početních, nebo abstraktních příkladů. Číselné údaje jsou většinou založeny na analýze dat, grafech, tabulkách, převodech měn nebo výpočtech úroků. V abstraktních testech vyplňujete mezery v odpovědi a na výběr máte tvary s více možnými volbami, které do dané skupiny logicky zapadají. Platnost těchto online testů většinou po 14 dnech vyprší (záleží na zaměstnavateli) a v případě, že kandidát tyto testy neabsolvuje, je z přijímacího řízení vyloučen. Času na přípravu tudíž mnoho není.

Pokud kandidát obdrží pozitivní zpětnou vazbu, je pozván do tzv. „Assessment Center“, to je celý den věnovaný testování.

Nadace The Kellner Family Foundation pomáhá nadaným studentům zaplatit náklady spojené se studiem – především na zahraničních univerzitách. Žádosti o podporu z projektu Univerzity ve školním roce 2019/2020 je třeba odevzdat do úterý 30. dubna 2019.

Můžou to být osobní pohovory, obvykle s personálním manažerem nebo vedoucím manažerem relevantním pro pozici, o kterou se kandidát uchází, skupinová cvičení a individuální časově omezená cvičení založená na prioritizaci různých úkolů podle jejich naléhavosti.

Po úspěšném absolvování všeho výše uvedeného přichází sladká odměna v podobě přijetí na stáž do vybraného podniku. V mém případě se jedná o pozici výrobního inženýra v oddělení Integrace produktů ve výrobě pro pilotní operace firmy Jaguar Land Rover.

Jak požádat Nadaci The Kellner Family Foundation o příspěvek z projektu Univerzity?

Nejdříve je potřeba odeslat vyplněný elektronický formulář na webu nadace: www.kellnerfoundation.cz/univerzity/granty/formulare-k-vyplneni/pro-nove-zadatele. Následuje zaslání písemné žádosti o nadační příspěvek, včetně všech požadovaných příloh, na poštovní adresu nadace, a to nejpozději do 30. dubna 2019. www.kellnerfoundation.cz

Setkání se stipendisty v lednu 2019, foto Jan Branč

„Prostě Hawking!“

Zdeněk Pytela

„Prostě Hawking!“ – tak se jmenuje poslední kniha Rüdigera Vaase a je to již jeho třetí kniha přímo o Stephenu Hawkingovi. Cílí na širokou veřejnost, je možné ji doporučit i zvídavějším žákům základních škol. Ilustrační obrázky a karikatury Gunthera Schulze odlehčují jinak těžké téma a dělají knihu čtivější. Na přebalu navíc najdeme časový sled událostí z Hawkingova života v souvislostech.

Sám Hawking si kladl jediný profesní cíl: úplně porozumět vesmíru. Ale čím se doopravdy celou svou kariéru zabýval a jak jeho práce pomohly se tomuto porozumění přiblížit? Vaas, jenž se dlouhodobě popularizaci vědy věnuje, se v knize s podtitulem „Geniální myšlenky vtipně a jasně“ pokusil na tyto otázky odpovědět. Při rozsahu 128 stran nemohl pokrýt všechny aspekty Hawkingovy kariéry, ale podařilo se mu vybrat klíčová témata jeho vědeckého bádání.

V šesti kapitolách se postupně těmito tématy zabývá. Vědecké teze se střídají s historickým pozadím a to vše je prokládáno citáty, analogiemi z reálného života, ilustracemi s vysvětlivkami a také otázkami, protože teprve správně položené otázky posouvají vědecké bádání kupředu.

Velký třesk – jak vesmír vznikl, co se dělo v tomto okamžiku a krátce po něm, zda je konečný nebo ne, co znamená jeho rozpínání, platí-li po celou dobu fyzikální zákony, jakou roli v tom hraje čas.

Imaginární čas – lze fyzikálně popsat vesmír jako vesmír bez hranic, tedy bez singularit? Vysvětluje kosmická inflace rovnoměrnost prostoru i velké množství částic?

Gravitační pasti – černé díry fascinují všechny kosmology, pohlcují hmotu, světlo i informace. Všeobecně se má za to, že nemají „vlasy“, tj. žádné individuální vlastnosti. Je zmíněn Hawkingův teorém o důsledcích srážky černých děr z roku 1971, prokázaný v roce 2016 pomocí gravitačních vln, jejichž existenci o 100 let dříve předpověděl Albert Einstein.

Černé díry nejsou černé – jedním z výsledků Hawkingova tehdejšího výzkumu je, že i černé díry musí vydávat záření, nyní nazývané Hawkingovo. Zajímavý může být pohled na černou díru jako médium uchovávající informace. Podle původního Hawkingova závěru se tyto informace při vypaření černé díry ztrácí, ale tuto svoji teorii později odvolal. Jedním z důsledků je, že černé díry přece jenom mají „malé měkké vlásky“, jen ještě nevíme, jak informace rekonstruovat.

Cestování časem – i Hawking má rád sci-fi, neboť rozšiřuje lidskou představivost, a cestování časem je jedním z nejoblíbenějších konceptů této literatury. Relativní vnímání času je běžnou součástí života, ale kosmologická otázka zní: Když se vesmír přestane rozpínat, může se obrátit také tok času? Původní Hawkingova odpověď byla kladná, ale i zde se později přiklonil k opačnému názoru. Jeden z populárních závěrů tedy zní, že cestovat časem je možné – avšak pouze dopředu. Dobrá zpráva pro fanoušky sci-fi je, že cestování na druhý konec vesmíru s pomocí červích děr současná fyzika nevylučuje.

Mimozemšťané – zde jsou spíše než vědecké teorie prezentovány Hawkingovy názory na lidstvo, budoucnost Země a nutnost cestovat vesmírem jako pojistku přežití. Znečištěné životní prostředí, války s globálním dosahem, možné srážky s kosmickými tělesy – to vše dělá obyvatele Země zranitelnými. O mimozemšťanech se zmiňuje spíše jako o možné hrozbě, a zatímco hledání indicií o existenci jiných civilizací podporuje, vysílání zpráv o nás do vesmíru již nikoliv. A také „teorie všeho“, tedy jakási univerzální fyzikální teorie, zatím zůstává v nedohlednu.

Na závěr jsou uvedeny tituly několika Hawkingových popularizačních knih, které mohou posloužit jako další zdroje informací. Až příště budete číst nějakou sci-fi, vzpomenete si snad i na tuto knížku, na otázky v ní položené nebo na popisované důsledky některých teoretických konceptů. Někdy zabrousí na pomezí fyziky, filozofie a teologie. A možná vás bude pronásledovat základní provokativní otázka, která je jakýmsi mottem této knížky: Proč se vesmír vůbec namáhá existovat?

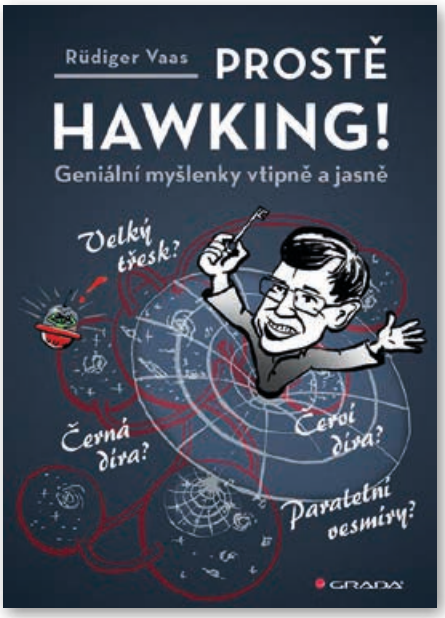

INZERCE

FERIA BOHEMIA
Chcete dobýt nové trhy? Vydejte se s námi na španělské veletrhy!
www.spanelske-veletrhy.cz
feriabohemia@feriabohemia.com

PhDr. Dagmar Jílková
psycholožka
Nabízím služby v oblasti psychologického poradenství pro jednotlivce i firmy. Bližší informace najdete na www.psychologieprovas.cz.
Kontakt:
jilkova.dag@seznam.cz,
603 435 310, 603 250 450

Telefonní ústředny a call centra
Služby programátora
Služby Linux admina
Vývoj software
Reklama na internetu
SEO optimalizace
virtuální servery
4smart.cz
+ Outsourcing

Pojďme děti připravovat na život v budoucím světě...

KONFERENCE

VZDĚLÁNÍ PRO BUDOUCNOST

Praha, Novotného lávka, 22.–23. 3. 2019

Rozvoj nadání dětí
Jak v dětech objevit jejich potenciál a jak jej dále rozvíjet.

Účinné metody učení
Konstruktivismus, projektové učení, práce s motivací.

Digitální vzdělávání
Jak děti připravit na svět plný digitalizace a robotizace.

http://konference.mensa.cz

Konferenci pořádají

Mensa ČR

NÁRODNÍ INSTITUT PRO DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ

SVĚT VZDĚLÁNÍ

FRAUS

Nově objevené genetické kořeny inteligence

Mensa World Journal February 2019 – s. 2, Scientists Find New Genetic Roots for Intelligence, Eurekalert.com; přeložila Růžena Šenoldová

Inteligence je jednou z nejvíce zkoumaných vlastností u lidí a vyšší inteligence má souvislost s důležitými ekonomickými a zdravotními důsledky.

Navzdory vysokým odhadům dědičnosti (45 % v dětství a 80 % v dospělosti) byla dříve jen hrstka genů asociována s inteligencí a u většiny těchto genů nebyly nálezy spolehlivé. Studie publikovaná v časopise Nature Genetics prokázala existenci 52 genů spojených s inteligencí, z nichž 40 představovalo zcela nový objev. Většina těchto genů má vliv převážně na mozkovou tkáň.

„Tyto výsledky jsou velice vzrušující, protože znamenají velmi silné propojení s inteligencí. Geny, které jsme detekovali, se podílejí na regulaci vývoje buněk a jsou důležité zejména v tvorbě synapsí, axonovém vedení a diferenciaci neuronů. Tyto poznatky poprvé poskytují jasné stopy k základnímu biologickému mechanismu inteligence," píše Danielle Posthuma, vedoucí zmíněné studie.

Studie také ukázala, že genetické vlivy na inteligenci jsou vysoce propojeny s genetickými vlivy spojenými s dosažením vzdělání a také, i když méně silně, na odvykání kouření, intrakraniální objem, obvod hlavy v dětství, poruchu autistického spektra a výšku. Opačné genetické korelace byly hlášeny u Alzheimerovy choroby, příznaků deprese, historie kouření, schizofrenie, BMI (body mass index) a obvodu pasu.

„Tyto genetické korelace objasňují společné biologické cesty pro inteligenci a ostatní vlastnosti. Sedm genů pro inteligenci je asociováno také se schizofrenií, devět s BMI a čtyři jsou spojeny s obezitou. Tyto tři rysy vykazují negativní korelaci s inteligencí," říká Suzanne Sniekers, první autorka studie a postdoktorandka, která působí rovněž v Posthumině laboraři. „Můžeme tedy říct, že varianta genu s pozitivním efektem na inteligenci má negativní vliv na schizofrenii, BMI nebo obezitu."

Budoucí studie budou muset vyjasnit přesné role těchto genů s cílem získat ucelenější obraz o tom, jak genetické rozdíly vedou k rozdílům v inteligenci. „Současné genetické výsledky vysvětlují až 5 % z celkového rozptylu inteligence. Přestože je toto vcelku velké množství, stále před sebou máme dlouhou cestu: vzhledem k vysoké heritabilitě inteligence se očekává, že mnohé další genetické efekty budou důležité. Ty přitom mohou být detekovány pouze na větších vzorcích," říká Danielle Posthuma.

SIGHT

Z Mensa World Journal February 2019 – s. 4, SIGHT, přeložila Růžena Šenoldová

Věděli jste, že Mensa má své členy ve více než 100 zemích světa? SIGHT je akronym slov *Service For Information, Guidance, and Hospitality to Travellers*. Díky této službě může cestovatel získat cenná doporučení a informace, nebo přímo využít pohostinnosti mensanů, kteří chtějí potkat členy z jiných zemí.

Nově zvoleným mezinárodním koordinátorem SIGHT se stal Henkhenk Broekhuizen z Nizozemí. Je členem Mensy od roku 1994 a díky ní také před téměř 14 lety našel svoji partnerku Esperanzu. Henkhenk pracuje pro nizozemské královské námořnictvo už téměř 32 let na pozici poradce pro komunikační technologie. Vedle toho je fanouškem motorek Harley, cestování a navazování mezinárodních přátelství.

Henkhenk SIGHT okusil nejprve jako uživatel a následně jako nizozemský národní koordinátor programu. Několikrát spolupracoval s dřívějším mezinárodním koordinátorem Teekayem, který ho přivedl k myšlence převzít jeho pozici. Společně vypracovali plán, jak program zlepšit a jak zajistit lepší informovanost pro členy.

„SIGHT pomáhá budovat mezinárodní vztahy, přátelství a pochopení. Mnozí hostitelé se spřátelí se svými hosty a některá z těchto přátelství vydrží celý život. Prostřednictvím SIGHTu člověk zjistí o zemi a jejích obyvatelích nesrovnatelně více než při běžném cestování. A právě to je síla SIGHTu."

Slovo předsedkyně

Z článku Experiencing the Mensa Community, Mensa World Journal #073, únor 2019 připravila Zuzana Kořínková

Ve svém článku shrnuje předsedkyně Mensy International Bibiana Balanyi své dojmy z nedávno uskutečněného setkání IBD v Budapešti. Na něj přijelo více než 150 účastníků (z toho 51 delegátů), pocházejících z 38 různých zemí. Z témat projednaných na zasedání Balanyi zmiňuje mimo jiné fungování nadace Mensa Foundation, rozvoj Mensy Bosna a Hercegovina, Mensy Lucembursko a program podpory nadání v Indii. V článku je rovněž zmíněn nově připravovaný web Mensy International, probíhající snaha o vytvoření jednotného vizuálního stylu Mensy International a mimo jiné i úspěchy, kterých se za posledních let podařilo dosáhnout v oblasti prezentace Mensy International na sociálních médiích.

Slovo pokladníka

Z článku From the Treasurer, Mensa World Journal #072, leden 2019 připravila Zuzana Kořínková

Nick Sanford, pokladník Mensy International, ve svém článku podává informace o hospodaření Mensy v roce 2018. Loňský rok se podařilo dosáhnout lepšího výsledku než v roce 2017, oproti tomu rok 2019 bude zřejmě z hlediska výdajů náročný. Nejvýznamnější položky bude tvořit zasedání IBD (tentokrát konané v malajském Kuala Lumpur) a náklady spojené s nadcházejícími volbami do orgánů Mensy International. Současně ale Sanford dodává, že náklady na volby se do budoucna sníží, neboť bylo schváleno prodloužení volebního období členů rady na tři roky namísto současných dvou let. Navíc byly podniknuty kroky k lepšímu využití potenciálu obchodní značky Mensa, což doposud komplikovaly mimo jiné různé licenční podmínky v různých zemích.

Kompletní finanční výkazy najdete v Mensa World Journal #073, únor 2019.

What's on

27 April 2019
Mensa Germany: AGM in Hamburg

31 May – 2 June 2019
Canada Mensa Annual Gathering (Montreal)

3–7 July 2019
Annual Gathering of American Mensa (Phoenix, Arizona)

7–11 August 2019
European Mensas Annual Gathering (EMAG) in Ghent, Belgium

Drobné zajímavosti

Z anglického originálu časopisu Mensa World Journal (August, September, October, February) z rubriky Supplementally přeložila Jana Tomaštíková

Ledová historie

C&EN, květen 2018

Obří ledovce zaznamenávají ekonomické dějiny

Z ledovcových fragmentů můžeme zjistit mnoho zajímavostí. Vytvářejí se pomalu a po mnoho let se v nich usazuje atmosférický prach. To zaujalo vědce z Desert Research Institute, kteří se rozhodli prozkoumat 423 metrů dlouhý kus ledovce ze severní sféry Grónska. Právě toto místo je nejvhodnější pro záznam ovzduší celé západní Evropy. Vědci získali data dokonce i v denním měřítku. Zjistili, že olovo, kterým byly ledovce znečištěny, bylo důsledkem produkce mincí tehdejších Římanů, a tak mohli skvěle zaznamenat ekonomické výkyvy Římské říše. Výzkumníci se už dříve domnívali, že Římané nejvíce mincí vyráběli v období největšího vzestupu říše, nejméně pak při jejím úpadku. Záznamy z ledovců jejich spekulace potvrdily.

Krychlové bobky

smithsonian.com, 20. listopad 2018

Proč produkuje vombat obecný bobky ve tvaru kostek?

Možná se chce pouze odlišit. Australský vačnatec jako jediný produkuje trus v tomto specifickém tvaru. Mnoho z nás se může jen dohadovat, jak k této „abnormalitě" dochází. Záležitost byla natolik výrazná, že upoutala pozornost Akademického ústavu APS v Atlantě. Prostřednictvím řady výzkumů se dostali k pozoruhodným závěrům. Odhalili, že vombatí střeva nejsou elastická a roztažitelná do všech stran, jako je to třeba u střev prasete. V první části střevní cesty mají vombati výrazné „límce", které formují tvar jejich výkalů. Navíc se vombati živí poměrně tuhou stravou, což zapříčiňuje suchost a dobrou tvarovatelnost jejich trusu. K čemu jim tedy tyto bobky slouží? Zase se můžeme jen domnívat. Co kdyby jejich zápach přitahoval ostatní samce nebo samičky? Mohli by tak nastražit svá lákadla na různé místa bez toho, aniž by se někam zakutálela…

foto: Bjørn Christian Tørrissen

Pozor na druhé straně!

ScienceDaily, 2. srpen 2018

Zemětřesení ovlivňují seismickou aktivitu na opačné straně zeměkoule

Někteří už tohle tušili. Podle vědců z Oregon State University může velké zemětřesení, o síle zhruba 6.5, na jedné straně Země spustit o trochu menší zemětřesení na jeho protipólu. Čím větší otřesy jsou, tím větší je pravděpodobnost tohoto jevu. Není to ale dokonale přesná záležitost. Sekundární otřesy totiž nevznikají přímo na protipólech. Jsou odchýlené zhruba o 30 stupňů. Navíc jsou tato místa už předem na hranici zvýšení seismické aktivity, takže bychom mohli říct, že by zde k menším otřesům stejně došlo i bez předešlého zemětřesení na druhé straně. Vědci zatím nedokáží popsat mechanismus, na kterém jsou tyto jevy postaveny. Své závěry vyvodili ze 44letého výzkumu seismické aktivity. Takže – je možné, že náraz asteroidu před 66 miliony lety, který vyhubil dinosaury, mohl zapříčinit prudké zvýšení vulkanické aktivity na protipólu hned ve stejnou dobu?

Nový jídelníček

Archeology, listopad/prosinec 2018

Jezte více výtrusů!

Někdy je těžké rozeznat jedlé části rostliny, které pro nás mohou být prospěšné. Sněť kukuřičná se na první pohled jeví jako odporný výrůstek na rostlině. Většině je z ní zkrátka na zvracení. Avšak starověká komunita amerických indiánů na jihozápadě USA zvaná Pueblo nebyla tak vybíravá jako dnešní moderní civilizace. Vypadá to, že sněť kukuřičná byla obsažena v jejich běžném jídelníčku, ať už záměrně nebo ne. Navíc ti, kteří jedli i tuhle část rostliny, byli mnohem méně náchylní na nutriční nemoci, zejména na onemocnění s názvem pellagra, neboli červené malomocenství. Nikdy nevíme, co může být dobré pro naše zdraví.

Neuvěřitelné album

C&EN, květen 2018

Hudební skupina Massive attack zakódovala své album do DNA

Chcete uchovat své hudební výtvory na hodně dlouhou dobu a provést to nevšedním způsobem? Proč nezkusit DNA? Tohle byl plán skupiny Massive Attack. Svůj nápad zkonzultovali s výzkumným týmem švýcarské univerzity ETH Zurich, který skupině pomohl nahrát album Mezzanine pomocí digitálního formátu jedniček a nul napojených na vlákna DNA. Data zhustili do patnácti megabajtů rozmístěných přes 5 tisíc neviditelných skleněných kuliček uvnitř zkumavky s vodou. Na svém iPodu si to bohužel pustit nemůžete – potřebujete přístroj na detekci sekvence DNA, který dokáže převést data do digitální podoby. Ale na druhou stranu je možné vytvořit nespočet kopií za velmi levnou cenu. A navíc mají tisíckrát větší výdrž než běžné CD s třicetiletou životností…

Devět bohužel ne

Smithsonian.com, 6. červen 2018

Je to devátá planeta, nebo jen obrovský roj asteroidů?

Před několika lety vzbudili astronomové Konstantin Batygin a Mike Brown velký rozruch. Začali spekulovat o potenciální deváté planetě za Kuiperovým pásem. Nalezli totiž několik vzdálených objektů orbitujících kolem určitého místa ve vesmíru, kterému se záhadně vyhýbají. Domnívali se, že by se zde mohlo nacházet masivní těleso, které by určovalo dráhu menších těles okolo něj. Pořád ale nikdo žádnou další planetu sluneční soustavy neobjevil. Vědci z Coloradské univerzity Boulder diskutují o tom, že zónu, kterou nic neprolétá, mohou tvořit vzájemné gravitační síly orbitujících těles. Znamená to, že stále musíme hledat.

Sebeovládání šimpanzů souvisí s jejich inteligencí

Podle nového výzkumu na Státní univerzitě v Georgii má, stejně jako u lidí, obecná inteligence šimpanzů co do činění s jejich schopností sebeovládání a schopností odložit svůj vlastní požitek.

Výsledky výzkumu se týkají slavného „marshmallow testu“ – experimentu, který se původně uskutečnil na Stanfordské Univerzitě v 60. letech 20. století. Test spočívá v tom, že se dětem nabídnou dvě možnosti – můžou si vzít buďto malou, okamžitou odměnu (jeden marshmallow umístěný před nimi), anebo si můžou nějakou dobu počkat na větší odměnu (dva kousky marshmallow). Předchozí výzkum ukázal, že děti, které výborně obstály v marshmallow testu a dalších testech zkoumajících odkládání vlastního uspokojení, mají tendenci dosahovat dobrých výsledků i v testech obecné inteligence.

Michael J. Beran a William D. Hopkin, vědci ze Státní univerzity v Georgii, zjistili, že tato souvislost existuje i u šimpanzů. V rámci Beranovy a Hopkinovy studie, publikované ve vědeckém časopisu Current Biology, šimpanzi prováděli úkol, tzv. Hybrid Delay Task, ve kterém bylo sledováno, jak často si šimpanzi zvolí, že budou čekat na větší a lepší odměnu místo toho, aby si vzali odměnu hned, ale zato malou. Zároveň bylo hodnoceno, jak dobře se ovládali, zatímco čekali na větší odměnu za neustálého pokušení vzdát se a vzít si tu menší. Na závěr šimpanzi podstoupili kognitivní test (the Primate Cognitive Test Battery), což je test obecné inteligence, který měří řadu individuálních, sociálních a kognitivních faktorů, jako například schopnost následovat ukazovací gesta.

Ti šimpanzi, kteří dosáhli nejvyšší úrovně obecné inteligence, byli zároveň i těmi nejúspěšnějšími v testu oddáleného požitku. Inteligenční skóre nezáleželo jen na tom, jak často si šimpanzi vybrali čekání na lepší odměnu, ale také na faktu, jak si při tomto čekání vedli. Právě tato studie byla tou první, která u šimpanzů zkoumala vztah mezi výsledky testu obecné inteligence a schopností oddáleného požitku.

„Skutečnost, že vztah mezi sebekontrolou a inteligencí existuje i u jiných druhů než lidí, může poukazovat na evoluční základ pro roli, kterou u obecné inteligence hraje vůle,“ řekl Beran, hlavní autor studie. „Budoucí výzkum by mohl objasnit, zda tento vztah existuje i u ostatních primátů, a dokonce i dalších druhů.“

Jak je důležité míti filipa: Čtením k VĚDĚní

Tereza Cimburková
www.terezacimburkova.cz

Byly mu asi dva, když jsme jeli autobusem kolem obchodního domu a chlapec se mě zeptal, proč tomu říkáme TesKo, když je tam C, takže by to mělo být TesCo. Z okolních sedaček to zašumělo. Já se zas tak nedivila. V uplynulých měsících zjišťoval „Co je to za písmeno?“na každé krabici, nápisu, ceduli, prostě všude. Neměla jsem to srdce mu říct, že se jedná o záležitost, kterou by měl řešit až za pár let. Tak dlouho (možná spíš krátce) si to v hlavě skládal, až jednou začal ty cedule a nápisy číst sám. Rychle přešel na časopisy a knihy. Pohádky jsem mu četla i dál, ale radši mi nesměl koukat přes rameno.

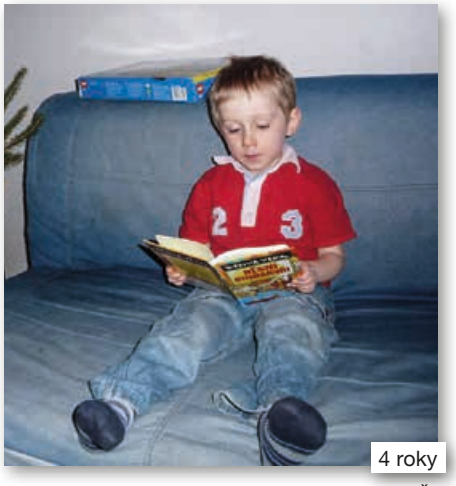

4 roky

K COJETO se přidalo samostatné PROČ, které střílel velmi rychlou časovou kadencí. Naštěstí je zřejmě pouze omezený počet PROČ na jedno dětství. Asi aby rodiče nezešíleli. Takže i když jich bylo velké množství, scuknul to do krátkého časového úseku (jaký to mělo vliv na alergii na tohle slovíčko, to je otázka). Pak naštěstí už otázky prodlužoval na celé věty (to né, že by se přestal ptát), takže jsem měla víc času na nádech. V rámci důvěry v pořekadlo „kdo se neptá, nic se nedozví“ jsem statečně odpovídala dál.

Brzy však né na vše. Né že bych mu nechtěla nebo neuměla na všechno odpovídat (ačkoliv obé začínalo být časem dosti náročné), ale došlo mi, jak je skvělé, že se naučil brzy číst. Tak jsem ho od čtyř let mohla vysílat, aby si hledal odpovědi sám. Knížek, atlasů, slovníků a encyklopedií máme naštěstí spoustu (a počet stále narůstá, mohli bychom si s přehledem otevřít vlastní půjčovnu knížek). A jsem za to ráda. Nejen za to, že rád čte, ale i všechno s tím spojené. Jednodušší čeština například. Nejen ve škole. Mě baví i doma, jak si umí s češtinou hrát.

Máme stejnou radost ze slovních hříček. Když byl v první třídě, pronesl: „Náš kocour má rád mlíko, rejži a ovesný vločky, takže je vlastně bíložravec.“ Nevěděl o vyjmenovaných slovech,

8 let

ale věděl, že býložravec se píše s tvrdým „y“ i že je kočka masožravec. Kdo ho nezná, občas ho při těchto hříčkách opraví. Dřív jsme to on nebo já vysvětlovali, dnes už reaguje/me jen oznámením: „To byl vtip.“ Spousta lidí je nedůvtipných. Může se to někdy zdát (a někdy to tak i je) na hranici s drzostí, ale i když se občas durdím, můj postoj je spíš obdivný a běžím si to zapsat. A než vztek na něj mám vztek na sebe, že mě to nenapadlo taky.

Čtením se začal světu divit ještě víc než dřív. Čtení je dar. Člověk se tolik dozví. A co teprve, když má parťáka, který ho upozorní na věci, které díky každodennosti přehlíží. „Říkala jsi, že jdeme do školky,“ zarazil mě například před budovou s nápisem MATEŘSKÁ ŠKOLA. Pak si na zahradě přečetl pravidla hřiště (né že by je chtěl dodržovat, spíš mu začalo v hlavě šrotovat, jak je obejít) a běžel si hrát s novými kamarády.

Aktuálně čte o robotech. Co bude číst dál, kam se jeho zájmy posunou, to je otázka. Asi tomu nebudu rozumět a budu se ptát PROČ (to máš za to, řeknu mu). Třeba o tom napíše knihu.

11 let

INZERCE

FERIA BOHEMIA
Chcete dobýt nové trhy?
Vydejte se s námi na španělské veletrhy!
www.spanelske-veletrhy.cz
feriabohemia@feriabohemia.com

Nadané dítě?
Adhd?
Pas?

Theraplay.cz
Dětská psychologická poradna

Dva kousky

Miloslav Feltl

Russelův paradox

1) Množina je soubor objektů, chápaný jako celek. Charakterizující (určující) vlastností množiny je, že je jednoznačně určena (charakterizována) svými prvky.

2) Mějme množinu všech množin, které neobsahují samy sebe. (Russelův paradox)

Pak, pokud tato množina není svým vlastním prvkem, měla by do sebe patřit; pokud však je svým vlastním prvkem, pak by do sebe patřit neměla.

Tato množina tedy není jednoznačně určena svými prvky.

A vzhledem k tomu, že není jednoznačně určena svými prvky, nelze ji jako množinu určit. Tudíž to množina není.

3) To že sestrojíme paradox, který nazveme množinou, ještě neznamená, že jsme množinu skutečně sestrojili, a protože jsme tedy nesestrojili množinu, není možné tímto paradoxem takhle ABSURDNĚ tvrdit, že jsme ukázali chybu v Cantorově teorii množin.

Totiž, jelikož Russelův paradox není množina, nepatří do Cantorovy teorie množin, protože tato teorie je o množinách.

4) To, na co Russelův paradox ve skutečnosti ukazuje – je, že mimo teorii množin existuje alespoň jedna charakteristika celku, která není množinou. A množinou se nestane ani když ji tak nazveme.

5) Řešení Russelova paradoxu tedy spočívá ve výměně slova množina za slovo celek:

Celek (komplex) množin, které neobsahují jako prvky samy sebe.

Dvojitý zápor

Negace negace, takzvaný dvojitý zápor, je to, co trápí jazyk a naši mysl již po staletí. K smysluplným myšlenkám jsem přišel tak, že jsem se snažil pochopit tuto negaci přesně tím, co říká.

Tedy:

Nic není, dává smysl takto: Copak to není? Nic.

Důkaz sporným humorem:

Nic existuje, tudíž je.

Musí ho tedy být nějaký počet.

Tedy když mám nic, mám alespoň jedno nic.

A když ho vynásobím pěti, mám to nic pětkrát.

Kolik toho nic máte Vy?

//Protože nic (symbolizováno nulou) násobeno čímkoliv je stále nic, ve skutečnosti mám pořád nic, tedy nemám jakýkoliv počet. Tedy nic nemá počtu, tedy **neexistuje**.

Kdyby mohlo existovat nic,
mohl bych říci,
že bytí má svůj počátek
z ničeho.

Nic však existovat nemůže,
protože to není.

Bytí
tudíž nemůže mít svůj počátek
z ničeho,
protože nic nemůže existovat.

Protože nic nemůže být,
něco vždy existovat muselo.

Toto bytí (něčeho)
je tedy vždy existující ...

Věčnost.

Hod knižní perlou

Petra Holubová

Občasné poznámky čtenářovy. Střípky z knih. Sbírané s radostí z objevování. Psané do diáře s nadějí, že nebudou zapomenuty. Po léta zastrčené, zaprášené a pak ... objevované znovu.

Jednání je věc sama v sobě a může, ale nemusí po rozhodnutí následovat. Dost často jsem za svého života učinil to, k čemu jsem se nerozhodl, a neučinil to, k čemu jsem se rozhodl.

Předčítač, Bernhard Schlink, str. 22

Jste si opravdu jistý, že se strojkem na holení nedají řešit matematické rovnice?

Cesta na jih, Michal Ajvaz, str. 287

Papír přeci vynalezli proto, aby člověk nemusel veškeré myšlenky skladovat v hlavě.

Literární spolek Laury Sněžné, Pasi Ilmari Jääskeläinen, str. 70

Nic nemůže být tak ohnivé a tak svěží jako to, co člověk dokáže nahromadit ve svém srdci.

Velký Gatsby, Francis Scott Fitzgerald, str. 93

Seděla u okna a myslela na to, že kdyby byl Bůh v neděli neodpočíval, stihl by svět dodělat.

Pohřeb Velké matky, Gabriel García Márquez, str. 75

Máte také své perličky?
Napište mi a podělte se.

65°C na slunci

Jiří M. Skuhra

Bylo, nebylo, stalo se to ve středu. Teplota ve stínu dosahovala nějakých 35 stupňů a na slunci se blížila k 60. Kde jinde trávit takový rozpálený den než v lese, není-li k dispozici bazén, studený sklep nebo aspoň prostorná chladnička, kam by se vešla židle, světlo a pěkná knížka.

Procházel se lesem a koukal po houbách. Masáky předváděly různé modely klobouků. Dá se říct, že se přímo podbízely. On však kolem nich procházel netečně. Věděl, že jsou výtečné na mnoho způsobů, ale mají jednu zásadní vadu, musejí se zpracovat co nejdříve. To byl ten problém, jehož řešením bylo sbírat pouze hřibovité.

Chodil po lese a myšlenkami byl u Ní. Často mu tanula na mysli, dokonce i tehdy, když se potřeboval soustředit na něco jiného. Znáte to. Tu o něco zakopnete, někdo do vás vrazí, tu se něco mihne, tam se blýskne, onde něco zaslechnete a už je to tady. Myšlenky odletí k Ní.

Couráním došel až na mýtinu. Spousta pařezů, spousta pořezaných klád a všude rozházené větve a roští. Rozvážně postupoval vpřed a dával pozor, aby se moc nezamotal. Tu mu za zády zvoní telefon. Chvíli mu trvalo, než pochopil, že tu není poblíž telefonní budka, ale že je to jeho vlastní mobil v batůžku. Tu do něj vstoupila horečnatost. Rychle sundal batoh a snažil se pohnout se zipem. Zdrhovadlo se zadrhlo a mobil zmlknul. Zachmuřil se, už není kam pospíchat. V klidu položil batoh na zem a hle, jezdec zipu se skoro sám rozběhl na konec své dráhy. Vytáhl mobil, nepřijatý hovor. Od koho? Od Ní. Adrenalin mu stoupl vzrušením. Je s podivem, jaké maličkosti dokáží člověku navodit pocit šťastné chvilky. Odblokoval tlačítka a zavolal Jí zpátky. Dvakrát, třikrát, zvedla to. Slyšel Její hlas a byl šťastný. Vnímal kadenci Jejích slov tak podobných zurčení potůčku pod skalou. Byl šťastný natolik, že se neudržel na nohou a posadil se na pařez. Byl soustředěný na Ni a to, co mu říkala. Každé slovo si ukládal do hlavy jako vzácný poklad do trezoru. Byl tak soustředěný, že i kdyby se teď u něho objevil rys, medvěd nebo jiná dravá šelma, ani by ji nepostřehl.

Když zavěsila, pomalu se vracel z euforie zpátky na zem. Začal vnímat okolí, ruce, nohy, zadek. A sakra! Cítil, jak něco proniklo až na hýžďové svaly. Dispečer v mozku přehodil proces na ohrožení a slova, která mu před chvílí darovala, se nezadržitelně přemazávala novými událostmi. V bleskové panice přemýšlel, co má vlastně na sobě? Tenké krátké kalhoty, vlastně takové lepší trenýrky, co taky jiného v tom vedru, že? Napnul svaly, že vstane. Obvykle potřebná energie pro tento úkon tentokrát nestačila. Zabral s větší intenzitou a cítil, jak se pomalu odlepuje od podkladu.

Stál. Kalhoty se odtrhly od pařezu nepoškozené, ale stále ještě přilepené na zadek. Opatrně si na něj sáhnul. Lepí. Lepí hodně. Však je také vedro a pařez je relativně čerstvý. Rozhlédl se, nikde nikdo. Sundal si kalhoty a zkoumal, co dál. Náhradní sebou neměl a od pasu dolů nahý jít do vsi nemůže. I laické oko poznalo, že s tím v lese nic nenadělá. Vlastní kůži otřel listím, ale co s tou látkou? Pak dostal nápad. Mezi sebe a kalhoty vloží další látku a kalhoty si znovu natáhne. Heuréka! Mezi kůží a pryskyřicí teď byl rozložený kapesník. Zavrtěl se v bocích a nabyl dojmu dobře vyřešeného problému.

Vykročil z lesa a snažil si vybavit, co mu to vlastně říkala. Při vzpomínce na Ni se začal usmívat. Měl radost, že mu zavolala. Ještě kdyby tak … Začal vnímat intenzívní dotyk na stehně. Ohnal se po mouše, ovádovi, či jiném neřádovi … On to kapesník. Nevydržel při pohybu dělat nárazníkové pásmo a za pomoci gravitace se pomalu ale jistě soukal z nohavice na světlo. Plácání kapesníku bylo nepříjemné, tak ho vytáhl. A přilepil se. Zvolnil chůzi, zvolnil, až se zastavil úplně. Vzdychl nahlas. Z nejbližšího keře vzlétly úprkem poschovávaní ptáci.

Pak vsunul levou ruku vzadu za kalhoty, čímž je oddálil od své kožené obálky a vytvořil tak vzduchovou mezeru. Protože měl na zádech batoh, mohlo to vypadat, že si ho podpírá, protože je moc těžký. Vzpomněl si na Ni a rozchechtal se jako blázen. Moc si přál být s Ní. S Ní se chechtat na té prašné cestě pryskyřičnému obkladu svého zadku a šouravému pohybu.

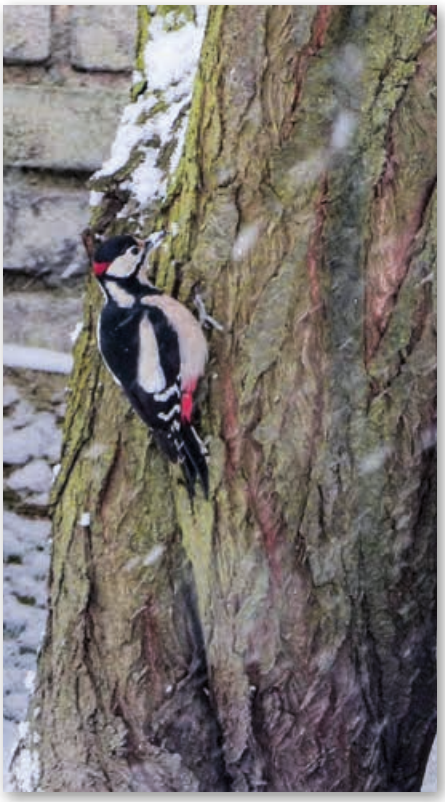

Strakapoud velký ani v zimě nezapomíná na své lékařské povinnosti.

foto: Eva Marie Tobiášová

Fotíte?
Píšete?
Tvoříte?

Chcete svou práci prostřednictvím časopisu sdílet s ostatními?

Pošlete nám ji na adresu
redakce@mensa.cz

INZERCE

autor: Marek Havlíček

autor: Marek Havlíček

autor:Julie Beranová

genealogický strom řeckých bohů

Čtverečky

Stanislav Wolf

Který dílek patří na místo otazníku? Dílky je možno otáčet ve směru a proti směru hodinových ručiček.

Zadání:

Možnosti:

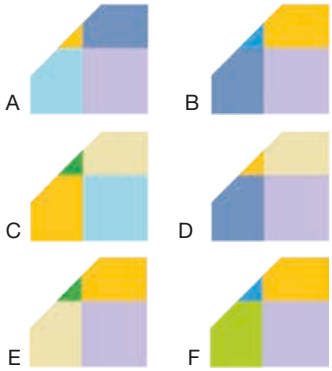

Skládačka 4×4

Stanislav Wolf

Který dílek patří do skládačky? Dílky je možno otáčet ve směru a proti směru hodinových ručiček

Zadání:

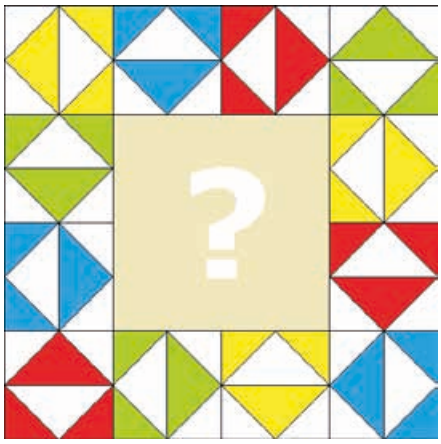

Možnosti:

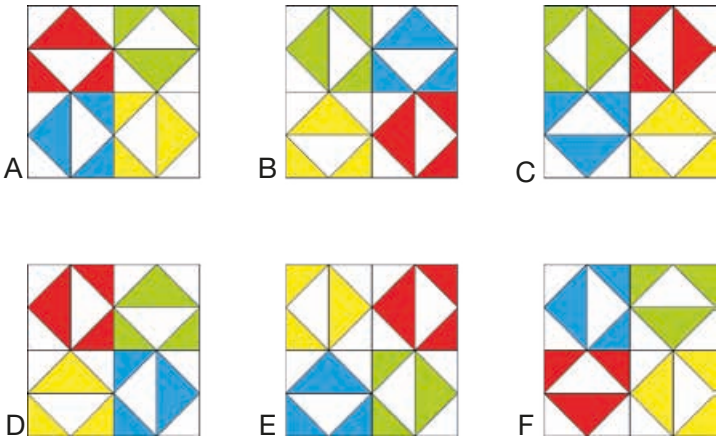

Najdi rozdíly

autor původní kresby: Anetka Zelníčková, 7 let

Logická hra Edge Man

Igor Majzlan, autor hry

Pokud si chcete hru vyzkoušet, můžete si ji zahrát na webové stránce **www.edgeman.net.**

Edge Man je nová logická hra pro jednoho hráče, která se hraje na klasické šachovnici velikosti 8×8 polí. Cílem hry je pomocí platných tahů dosáhnout toho, aby se co nejméně hracích kamenů nacházelo na okrajích hrací plochy. (Okrajová pole jsou na obrázku níže vyznačená křížky.) Na začátku hry je na hrací ploše umístěných dvanáct červených a dvanáct zelených hracích kamenů na náhodně zvolených polích. Každé pole v průběhu hry přitom může být obsazeno nejvýše jedním hracím kamenem.

X	X	X	X	X	X	X	X
X							X
X							X
X							X
X							X
X							X
X							X
X	X	X	X	X	X	X	X

Platné tahy:

Každý hrací kámen může přeskočit svého souseda ve stejném řádku nebo svého souseda ve stejném sloupci, pokud je bezprostředně za tímto sousedem volné pole. Takže kameny se přeskakují buď ve vodorovném, nebo ve svislém směru. Na obrázku níže jsou znázorněny možné tahy.

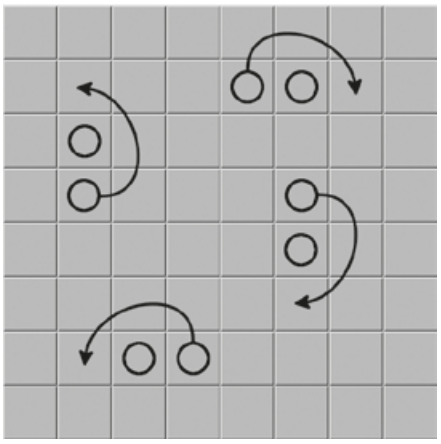

Rozdíl mezi červenými a zelenými hracími kameny:

Červený kámen je eliminátor. Vždy, když červený kámen udělá tah – tedy když přeskočí svého souseda, který může být jakékoliv barvy – přeskočený kámen je vyloučen ze hry. Zelené kameny své sousedy (obou barev) pouze přeskakují, nikdy nevyhazují.

Na následujícím obrázku je znázorněn příklad počáteční pozice hry Edge Man. Je ověřeno, že v této konkrétní hře je možné dosáhnout „čistých okrajů“ – čili situace, kdy se na okrajích šachovnice nebude nacházet ani jeden hrací kámen. Propracovat se k čistým okrajům je však náročné, a to i přesto, že existují tisíce různých způsobů, jak při tom postupovat. Pokud si tuto pozici zahrajete poprvé, pravděpodobně skončíte s více než třemi kameny na okrajích. Čím méně kamenů na okrajích se budete pokoušet docílit, tím větší to bude výzva.

Generování nových her (počátečních pozic):

Pokud náhodnou počáteční pozici vytvořím tak, že na původně prázdnou šachovnici postupně přidávám kameny, přičemž každé z dosud neobsazených políček má stejnou šanci, že následující kámen na něm bude umístěn, s velkou pravděpodobností v takto vzniklé hře bude možné dosáhnout čistých okrajů. Tímto způsobem vygenerované hry se však budou výrazně lišit obtížností. Třídit je na lehké, střední a těžké je zatím možné pouze tak, že je člověk zkouší hrát. Problém vytvoření algoritmu, který by generoval hry s požadovanou obtížností může být zajímavou výzvou pro programátory a matematiky.

Zkuste vyřešit uvedené zadání.
Řešení najdete na s. 38

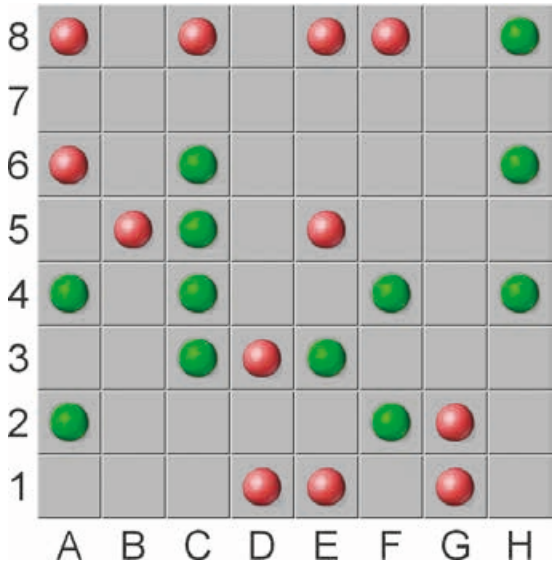

Základní prvky strategie:

1. Je dobré si uvědomit, že kámen lze odstranit z okraje pouze dvěma způsoby. Buď prostě odtud odskočí (přeskočením svého souseda, který se nachází mimo okraj), nebo je na okraji přeskočen červeným kamenem a ze hry je vyloučen.
2. S kameny, které se nacházejí na vnitřních polích, je nutno šetřit. Pomáhají hráči přesouvat kameny pryč z okrajů. Pokud například obětuji čtyři vnitřní kameny, abych dostal jediný kámen z okrajů, většinou to není dobrý postup. Rozhodně je nevýhodný v počáteční fázi hry.
3. Někdy je (paradoxně) užitečné přesunout některý červený kámen z vnitřní části na okraj, aby tam „nadělal paseku“.
4. Jelikož tahy zelenými kameny jsou „zdarma“ (protože nevyhodí kámen, který přeskočí), zelené kameny mohou často různě manévrovat a vytvářet mnoho konstelací vzájemným přeskakováním a přeskakováním červených kamenů, aniž by ze šachovnice ubyl jediný kámen. Proto je užitečné hned na začátku hry přezkoumat, zda by nešlo kombinováním a spojováním zelených kamenů přesunout některé zelené kameny z okrajů do vnitřní části šachovnice.

Double trouble shikaku

Hana Kotinová

Shikaku je typ hádanky, ve které máte plochu rozdělit na několik sektorů, které mohou mít pouze tvar čtverce nebo obdélníku. Jednotlivé sektory mají velikost udanou čísly na ploše a nesmějí se překrývat. Každý sektor je definován právě jedním číslem a číslo je vždy umístěné uvnitř sektoru, jehož plochu udává.

Zde jsou dvě takovéto úlohy spojené, tedy musíte určit, která čísla patří které úloze, a plochu rozdělit dvakrát. Napovíme, že v každé úloze vznikne 11 sektorů.

		6		10					
		6		12		10		6	4
				12					
				12				8	
						15			
	8								8
	8	10			15		5		
12							5		
			12				8	8	

Cartagena

Hana Kotinová

Vaším úkolem je projít tunelem na loď. Modří panáčci se pohybují jen směrem vpřed pomocí karet. Odložením (či otočením) karty přesunu panáčka na nejbližší stejný symbol v tunelu. Symboly obsazené figurkou nejsou vidět a na symbolu smí stát vždy jen jedna figurka. Na loď se dostanete pomocí libovolného symbolu, který není na cestě mezi vámi a lodí.

Zvládnete přesunout všechny tři panáčky s pomocí uvedených devíti karet? A zvládnete to i s menším počtem karet?

Žolíkový solitér

Hana Kotinová

Všechny zobrazené karty uspořádejte do trojic a postupek. Trojici tvoří karty stejné hodnoty, ale různých barev, postupka je tvořena řadou po sobě jdoucích hodnot jedné barvy.

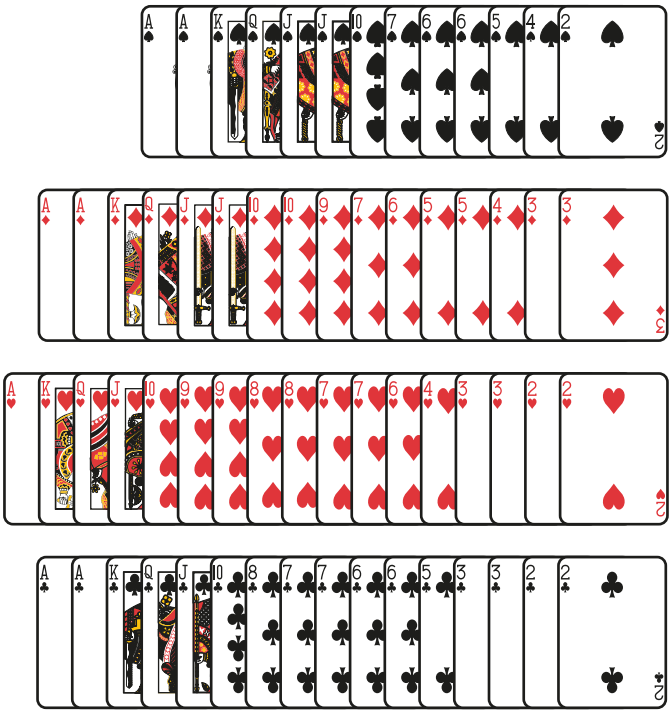

Vlajkotest

Hana Kotinová

1) Na vlajkách kolika států se vyskytuje hvězda, měsíc nebo slunce? Je to na více než:
A) 30 B) 50 C) 70 D) 90

2) Na vlajkách kolika států se vyskytuje trojúhelník? Je to na více než
A) 15 B) 25 C) 35 D) 45

3) Na vlajkách kolika států se vyskytuje nějaký nápis? Je to na více než
A) 5 B) 15 C) 25 D) 35

4) Kolik vlajek se skládá pouze z několika stejně dlouhých a širokých a pouze vodorovných či pouze svislých pruhů a současně neobsahuje bílou barvu? Je to více než:
A) 5 B) 10 C) 15 D) 20

5) Kolik vlajek je osově souměrných podle vodorovné či svislé osy? Je to více než:
A) 30 B) 50 C) 70 D) 90

Máte příspěvek do Bystřílny?
Pošlete nám jej na adresu
redakce@mensa.cz

INZERCE

SUDOKU
PRO POKROČILÉ
- nápovědy
- PŘEDPLATNÉ
- soutěž
- SUDOKOVÁ ŠKOLA
www.sudoku-k.eu

Řádková inzerce

Nabízím **korektury a redigování textů** v češtině – seminární a diplomové práce, články, e-booky, prezentace, weby. Pro členy Mensy sleva, ceny dohodou podle rozsahu úprav a množství. Mgr. Lucie Peláková, lucie.pelakova@mensa.cz, www.pelakova.cz.

Poskytuji **služby v oblasti návrhu a vývoje webových aplikací:** Technický dozor a podpora vývoje, revize webu, performance testování, analýza a návrh řešení webu, výběr dodavatele, konzultace a odborná školení. Josef Kunhart, konzultant a analytik webových aplikací, 728 151 763, www.kunhart.eu

Najde se **spolumensan/spolumensanka na procházky a turistiku** přírodními lokalitami kolem Prahy a dál? Protáhnout si tělo od počítače, trochu popovídat a něco pěkného vidět... Jsem žena, 54, z Prahy, nepříliš sportovní či společenský typ. Kontakt: epreklady@seznam.cz

Logická hra hledání min **Minesweeper Dreams** pro Android. Kromě klasických čtvercových si zahrajete i šestiúhelníková anebo náročnější trojúhelníková pole. Hra nabízí mnoho předvoleb i speciální herní módy, například hru bez vlajek nebo nesmrtelný režim. Má také globální žebříčky nejlepších časů. Vyzkoušejte na Google Play, zadejte Minesweeper Dreams. Užijte si hru. Radomír Odstrčil

Aktivní Mensa kovbojka, štíhlá, veselá 54letá holka, hledá fajn kluka, šikulku do nepohody, 47–55 let, s hezkým vztahem ke koním, psům, kočkám a přírodě... Bez toho všeho nedokážu žít, a i když je Mensa jedna velká matematika, snad se tu nějaký ten přírodní diamant najde... :-) Kontakt: darlingjj@email.cz

Nabízím fotografické a lektorské služby – výuka fotografování a počítačových úprav fotografií, zakázkové fotografování (děti, sport, akce, svatby), skenování a retuš starých fotografií, výuka češtiny pro cizince (přes AJ). Ceny dohodou dle rozsahu služeb, pro členy Mensy sleva. Bc. Lenka Scheuflerová, lenka.scheuflerova@mensa.cz

Nové

Přijďte objevit Vysočinu! Pokud rádi trávíte volný čas v přírodě, Sázavka představuje ideální výchozí místo pro vaše výlety na kole, pěšky i po vodě – a my nabízíme útulné ubytování až pro šest lidí. Pro více informací navštivte www.cyklochalupa.cz.

Nové

Hledáme hráče deskových her ochotné hrát na pokusu o překonání multiherního simultánního rekordu z roku 2014. Pokus zatím plánujeme na pondělí 15. 7. 2019 odpoledne. Místo konání Pardubice. Další podrobnosti budou na webu www.mankala.cz/rekord2019.php. Zájem o účast bude možno vyjádřit tam či na mail hana.kotinova@mensa.cz.

Nové

Hledáme HERCE, muže do 30 let do vedlejších rolí a alternací do připravované hry. Scházíme se v centru PRAHY většinou pátky, ale vždy se termín samozřejmě přizpůsobuje všem členům souboru. Jsme převážně studenti, ale i jeden inženýr! U nás se nic NEPLATÍ, požadujeme jen nadšení do hraní. :) Svůj životopis, motivační dopis, rodokmen a reference posílej na níže uvedený mail. A nebo jen fotku a pár slov o sobě. Jak chceš. Za Ňáký divadlo vaclav.voldan@gmail.com

řešení BABYSTŘÍLNA

Čtverečky:

D

Skládačka 4×4:

F

Najdi rozdíly: celkem 17 rozdílů

řešení BYSTŘÍLNA

Double trouble shikaku

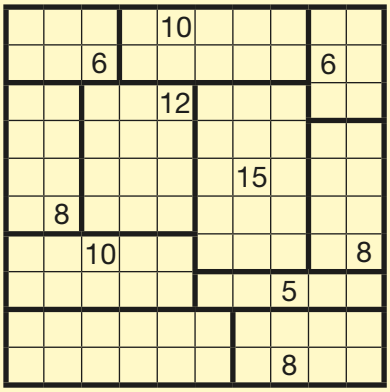

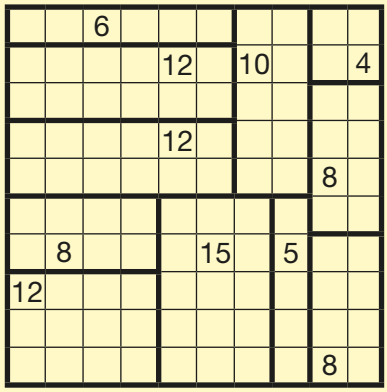

Žolíkový solitér

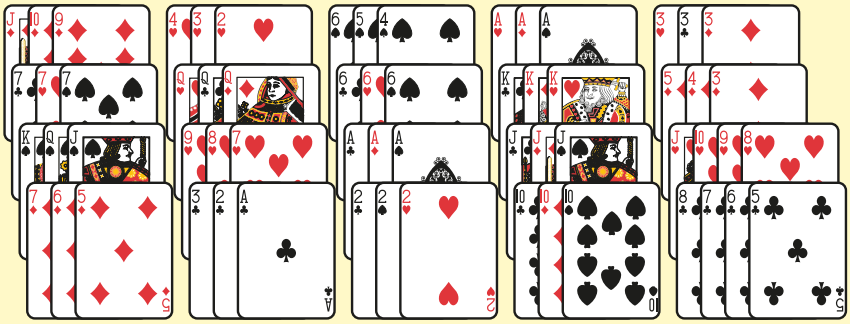

Cartagena

Nejprve je potřeba použít všechny tři klíče, tedy první panáček dojde na první klíč, druhý na druhý klíč, třetí na třetí klíč. Panáček, který je v daný moment nejdál, pak použije šavli, klobouk, láhev, a pak už jdeme na loď pomocí láhve, bambitky a druhé bambitky. Jsou i jiné varianty, ale nejde to jinak než s použitím klíčů, aby se jeden z panáčků dostal ze startu hned na poslední segment. Kdyby byly dvě libovolné trojice stejných karet, pak by k dokončení stačilo i 8 karet.

Vlajkotest

C, C, B, B, C
(autorka napočítala 83, 39, 17, 13, 83)

Edge Man

Nejkratší řešení hry na obrázku má 61 tahů:

1. f8-d8	2. d8-b8	3. a8-c8	4. b5-d5
5. e5-c5	6. c5-c7	7. c8-c6	8. d1-f1
9. f1-f3	10. e3-g3	11. c4-c2	12. f4-f2
13. g2-g4	14. h4-f4	15. g4-e4	16. f2-f4
17. f4-d4	18. d4-d2	19. d2-b2	20. c2-c4
21. a2-c2	22. c3-e3	23. e3-g3	24. b2-d2
25. c2-e2	26. d2-f2	27. e2-g2	28. g2-g4
29. g3-g5	30. g4-g6	31. g5-g7	32. g6-g8
33. f2-f4	34. f4-d4	35. d4-b4	36. h8-f8
37. g8-g6	38. g7-g5	39. h6-f6	40. g6-g4
41. g5-g3	42. g4-g2	43. g3-e3	44. e3-c3
45. c4-c2	46. a4-c4	47. c3-c5	48. b4-d4
49. g1-g3	50. g3-e3	51. e3-e5	52. c4-e4
53. e4-e6	54. d3-d5	55. d5-f5	56. f5-f7
57. f8-f6	58. f6-d6	59. d6-b6	60. c6-c4
61. a6-c6	a bylo dosaženo čistých okrajů.		

Věděli jste, že řádková inzerce pro členy Mensy ČR je zdarma a výhodný reklamní čtvereček jen za 300 Kč?

Informace o dalších možnostech inzerce a kompletní ceník najdete na webu

casopis.mensa.cz

Adresář

MÍSTNÍ SKUPINY

MS Brno: brno@mensa.cz, brno.mensa.cz
MS České Budějovice: budejovice@mensa.cz, budejovice.mensa.cz
MS Hradec Králové: hradec@mensa.cz, hradec.mensa.cz
MS Karlovy Vary: vary@mensa.cz, vary.mensa.cz
MS Jihlava: jihlava@mensa.cz, jihlava.mensa.cz
MS Liberec (v přípravě): hana.kotinova@mensa.cz
MS Olomouc: olomouc@mensa.cz, olomouc.mensa.cz
MS Ostrava: ostrava@mensa.cz, ostrava.mensa.cz
MS Pardubice: pardubice@mensa.cz, pardubice.mensa.cz
MS Plzeň: plzen@mensa.cz, plzen.mensa.cz
MS Praha: praha@mensa.cz, praha.mensa.cz
MS Prostějov: prostejov@mensa.cz, prostejov.mensa.cz
MS Ústí nad Labem: usti@mensa.cz, usti.mensa.cz
MS Zlín: zlin@mensa.cz, zlin.mensa.cz

ZÁJMOVÉ SKUPINY – SIGY

Bližší informace o jednotlivých zájmových skupinách najdete v adresáři na: www.mensa.cz/volny-cas/zajmove-skupiny

SIG 111: Michaela Jánošková, michaela.janoskova@mensa.cz, sig-111@mensa.cz
SIG Aktivní děti: Milada Pytelová, 602 171 498, milada.pytelova@mensa.cz
SIG Business Club: Petr Štěpán, 724 744 775, petr.stepan@mensa.cz
SIG Cyklistika: Zdenka Pániková, 737 154 078, zdenka@mensa.cz, sig-cyklistika@mensa.cz
SIG Dračí doupě: Martin Hladík, martin.hladik@mensa.cz, sig-doupe@mensa.cz
SIG Ekologie: Vladimír Kutálek, 777 993 490, vlk@mensa.cz, sig-ekologie@mensa.cz
SIG Filmový klub: Petr Zach, sig-filmovy-klub@mensa.cz
SIG Fotografování: Martin Dvořák, martin.dvorak@jivova.com
SIG Geocaching: Pavel Terber, 604 750 324, pavel.terber@mensa.cz
SIG Chci pomoci Mense: Petr Mazal, 737 329 360, petr.mazal@mensa.cz
SIG Improvizace: Miroslav Charvát, 606 427 893, sig-improvizace@mensa.cz
SIG Jazyky: Vítek Švachouček, 724 848 531, svachov@seznam.cz
SIG Jihočeské nadané děti: Marta Frydrychová, marta.frydrychova@mensa.cz
SIG Junior: Vladan Havel, vladan.havel@email.cz
SIG Kluby nadaných dětí jižní Morava: Dana Havlová, 607 886 874, dana.havlova@mensa.cz
SIG Kluby nadaných dětí severní Morava: Tomáš Blumenstein, 603 726 030, tblumen@mensa.cz
SIG Lego: Hana Kotinová, 732 142 964, hana.kotinova@mensa.cz
SIG Literární tvorba: Eliška A. Kubičková, 604 329 451, elize@volny.cz, sig-literarni-tvorba@mensa.cz
SIG Logické hry: Hana Kotinová, 732 142 964, hana.kotinova@mensa.cz
SIG Logická olympiáda: Zuzana Poláková, 770 177 926, zuzana.polakova@mensa.cz
SIG Lyžování: Aleš Vencko, lyze@mensa.cz, sig-lyzovani@mensa.cz
SIG Manager: Stanislav Wolf, 604 623 092, Ing. wolf@seznam.cz
SIG MEG – Mensa English Group: Jitka Nováková, 774 349 731, jitka.novakova@mensa.cz
SIG Natura: Pavel Terber, 604 750 324, pavel.terber@mensa.cz
SIG Nihongo: Václav Brázda, vaclav.brazda@mensa.cz
SIG Outdoors: Zdenka Pániková, 737 154 078, zdenka@mensa.cz, sig-outdoors@mensa.cz
SIG Peníze: Vladimír Kutálek, 777 993 490, vlk@mensa.cz, sig-penize@mensa.cz
SIG Psychologie a komunikace: Karel Kostka, 603 259 095, cubeca@seznam.cz
SIG Queer: Hana Druckmüllerová, hana.druckmullerova@mensa.cz
SIG Reality Praha: Tomáš Kubeš, 608 299 286, tomas.kubes@mensa.cz
SIG Rozvoj: Tomáš Blumenstein, 603 726 030, tblumen@mensa.cz
SIG Seberozvíjení: Vladimír Kutálek, 777 993 490, vlk@mensa.cz, sig-seberozvijeni@mensa.cz
SIG Seznamka: Alena Kořínková, 774 690 443, alena.korinkova@mensa.cz
SIG Spolujízda: Zdeněk Falář, zdenek@falar.cz, sig-spolujizda@mensa.cz
SIG Škola4: Tomáš Blumenstein, 603 726 030, tblumen@mensa.cz
SIG Technologie, programování a matematika: Lukáš Čihák, sig-tech@mensa.cz
SIG Vinum: Lubomír Jan Muzikář, lubomir.jan.muzikar@mensa.cz
SIG Zahraničí: Tomáš Blumenstein, 603 726 030, tblumen@mensa.cz
SIG Zpěv: Jiří Keller, jiri.keller@mensa.cz, sig-zpev@mensa.cz
SIGurmán: Tomáš Kubeš, 608 299 286, tomas.kubes@mensa.cz
Výtvarný SIG: Eva Erbsová, eva.erbsova@mensa.cz

ČLENOVÉ MENSY ČR

Kontakty na členy Mensy ČR, kteří dali svolení ke zveřejnění údajů, najdete na webu **intranet.mensa.cz** v části Členové.

ADMINISTRATIVA

E-mail: kancelar@mensa.cz
Korespondenční adresa: Španielova 1111, 163 00 Praha 6
Administrace členské základny:
Zuzana Poláková, 770 177 926, sekretarka@mensa.cz
Administrativa testování:
Dana Havlová, 607 886 874, dana.havlova@mensa.cz
Bankovní spojení: č. ú. 5500450000/4000 (Expobank CZ)
Účetní: ucetni@mensa.cz
Webmaster: Čestmír Kalus webmaster@mensa.cz

Kancelář Frýdek-Místek:
Na Poříčí 595, budova B, 738 01 Frýdek-Místek, 770 177 920,
Jarmila Schubert, Alan Schubert

Kancelář Praha:
ČVUT – CIIRC, Jugoslávských partyzánů 1580/3, 160 00 Praha 6,
Zuzana Poláková, Petr Štěpán

RADA MENSY ČR

E-mail: rada@mensa.cz
předseda:
Martin Sedláček, martin.sedlacek@mensa.cz, 602 392 662
1. místopředseda, členská základna:
Petr Mazal, petr.mazal@mensa.cz, 737 329 360
místopředseda, aktivity, zahraničí:
Tomáš Blumenstein, tblumen@mensa.cz, 603 726 030
místopředseda, Mensa gymnázium:
Petr Čavojský, petr.cavojsky@mensa.cz, 724 046 888
místopředsedkyně, testování, nadané děti, administrativa testování:
Dana Havlová, dana.havlova@mensa.cz, 607 886 874
místopředsedkyně, PR a grafika:
Hana Kalusová, hana.kalusova@mensa.cz, 770 177 927
místopředseda, Internet:
Tomáš Kubeš, tomas.kubes@mensa.cz, 608 299 286
časopis:
Zuzana Kořínková, zuzana.korinkova@mensa.cz, 776 288 979
místní skupiny, SIGy - zájmové skupiny:
Pavel Terber, pavel.terber@mensa.cz, 604 750 324
tajemník pro ekonomiku:
Jiří Rak, jiri.rak@mensa.cz
tajemník pro sociální sítě:
Michal Blümel, michal.blumel@mensa.cz
tajemník aktivit pro mladé:
Vladan Havel, vladan.havel@mensa.cz

DALŠÍ AKTIVNÍ ČLENOVÉ

Psycholog: Vladimír Marček, Ph. D., psycholog@mensa.cz
Internetová rada: Tomáš Kubeš (předseda), Martin Sedláček, Petr Mazal, irada@mensa.cz
SIGHT koordinátor: Zuzana Poláková, sight@mensa.cz
Testující IQ: testovani.mensa.cz (kompletní seznam testujících najdete na www.mensa.cz/testovani-iq/seznam-testujicich)

REDAKCE ČASOPISU

E-mail: redakce@mensa.cz

MENSA GYMNÁZIUM, O.P. S.

Korespondenční adresa:
Španielova 1111, 163 00 Praha 6 – Řepy, 257 328 786
www.mensagymnazium.cz, info@mensagymnazium.cz
Ředitelka: Mgr. Magda Kindlová, reditel@mensagymnazium.cz

KONTROLNÍ KOMISE

E-mail: kk@mensa.cz
Hana Vantuchová (předsedkyně), Dagmar Saktorová, Jiří Šmach

KONGRES HOTEL
WELLNESS & SPA
JEZERKA

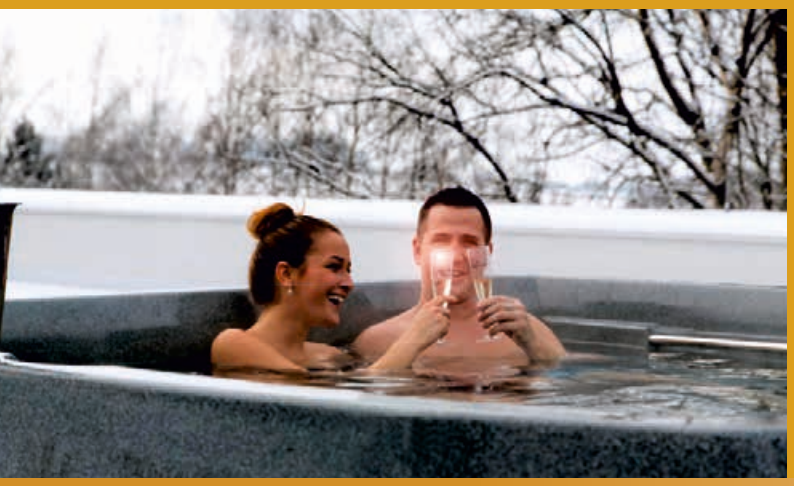

Nechte se hýčkat v luxusním wellness & spa centru hotelu Jezerka v srdci Železných hor

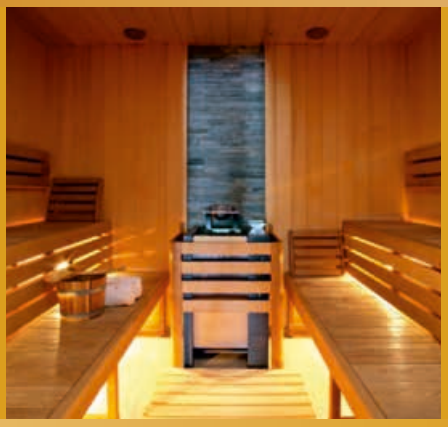

☎ 469 676 327
recepce@jezerka.cz

www.jezerka.cz